

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda. Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyomó: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej, külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Büro-restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 237. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1930 október hó 18

Mások terhére...

A munkaügyi kormányzat zseniális módját találta fel annak, hogyan lehet a munkanélküliséget csökkenteni. Inspektorok járják be az aradi vállalatokat, főleg azonban a vendéglőket s kávéházakat és szigorúan ügyelnek arra, hogy egy-egy pincér 8 óránál többet ne dolgozzon naponta, még akkor sem, ha akarna többet dolgozni. Elvben nagyon szép a munkaügyi minisztériumnak ez a gondoskodása és ha a munkaadónak egyéb más baja nem volna, senki sem emelne szót a nyolc órás munkaidő szigorú ellenőrzés ellen. A munkaadók szívesen segítségére volnának a hatóságoknak abban, hogy a munkanélküliség ellen saját érdekeik kockáztatásával is sikraszálljanak. Csak hogy nagy bajok vannak ám. A munkaadó a mai gazdasági viszonyok között fuldoklik az üzlettelenségben és verejtékes munkával tudja csak kiizetni az alkalmazottak fizetését. Nem marad hát ereje, ideje és pénze ahhoz, hogy altruisztikus igényeit kielégíthesse. A munkanélküliség megszüntetése különben sem egy társadalmi osztály feladata, hanem elsősorban az államé. A kormány kötelessége lenne, hogy a munkanélküliséget enyhítse és pedig nem az ilyen intézkedésekkel, hanem komoly munkakalkalmak teremtésével. Hogy csak Aradról beszéljünk, kitűnő alkalma nyílna a kormánynak sok ezer munkanélküli számára megélhetést biztosítani, ha kellő mértékben foglalkoztatná az aradi vaggongyárt. A romániai vasúti szerelvények nagyon rászorulnak már egy kis javításra és a kenyértelen munkanélküliek alig várják, hogy a gyár teljes üzemmel dolgozhasson.

Hogy további tanácsokkal is szolgáljunk, rá kell mutatnunk az aradmegyei utak hallatlanul elhanyagolt állapotára. Ezek renoválása nemcsak a munkanélküliség miatt volna üdvös, hanem az ország presztizsének szempontjából is. Nem várhatnak idegenforgalmat akkor, amikor a külföldön a romániai utakról az a tudat rögződött meg, hogy életveszélyes rajtuk az autóközlekedés. Mennyi munkanélküli találhatna kényeret az utépítéseknél és milyen nagy hasznára lennének az ország gazdasági életének a renovált, jókarbantartott országutak.

Más országokban szükségmunkákkal foglalkoztatják a munkanélkülieket, nálunk azonban önként adódik az alkalom, hiszen amnyi minden vár újjáépítésre, renoválásra. Erélyes eszközökkel kell megrendszabályozni az építkezési anyagokkal üzött áruuzsorát, ami lehetővé tenné, hogy meginduljon végre az építkezés, amely amnyi szakmának és munkásnak adna megélhetést. Az államnak régi rossz szokása, hogy azokat a kötelességeket, amelyek őt terhelnék, igyekszik a magánemberek, az adófizető polgárok nyakába varrni. Így tett a közelmúltban is, amikor korlátok köze szorította a lakásforgalmat. Az állam kedvezményben akarta részesíteni a köztisztviselőket és a háztulajdonosok terhére olcsó lakással örvendeztette meg őket. A köztisztviselőkről, a nyugdíjasokról való gondoskodás az állam feladata, de semmiképpen sem a háztulajdonosoké. Ugyanezt a metódust követi a munkaügyi kormányzat most, amikor a pincérszakmában mutatkozó munkanélküliséget a munkaadók terhére próbálja enyhíteni. Azzal, hogy ráparancsol az aradi Fehér Keresztre, a Dácia- és Városi-kávéházra és szigorúan utasítja a munkaadókat, hogy néhány pincérral többet vegyenek fel, még nem fogják megoldani a munkanélküliség problémáját. Akikről elfeledkezett a munkaügyi miniszter, akikről nem tud gondoskodni a kormány, azoknak baját nem lehet szanálni Kornis Márton, vagy Leipnicker Andor garasaiyal.

A népjóléti minisztérium kötelessége a kórházak fenntartása

A belügyminiszter érdekes körrendelete — Aradmegye és város milliókat takarít meg a rendelet nyomán

Bucurestiből jelentik: Mihalache belügyminiszter ma rendkívül fontos körrendeletet küldött szét az egyes városi és megyei hatóságokhoz. Eszerint a miniszter figyelmezteti a városi és megyei vezetőségeket, hogy az új költségvetésbe ne vegyék föl az üzemkezelésükben lévő közkórházakat, mert azok ezen túl nem a belügyi tárca hatáskörébe tartoznak, vagyis, kikerülnek a város és a megye kezeléséből is és a munkaügyi s népjóléti minisztérium fog ezentul a kórházak összes költségeiről gondoskodni, miután a minisztertanács a kórházak fenntartásának feladatát a munkaügyi minisztérium kötelességévé tette.

A belügyminiszteri rendelet rendkívül könnyít Aradmegye és város helyzetén is. Milliókkal terheltek meg a megye és a város költségvetését az aradi kórházak kiadásai, amelyeket az egészségügyi minisztérium áthárított a belügyi tárcára. A felszabadult milliókat most fontos és hasznos beruházásokra lehet fordítani és különösen a városnak jelent sokat ez a rendelkezés. Miután ugy a megye, mint a város vezetősége már elkészítette az 1931. évi költségvetést, sőt már mindkét tanács jóváhagyta, szükség lesz a költségvetés módosítására, amelynek folyamán fel lehet használni a felszabadult milliókat.

Manoilescu levélben kérte Stan Vidrighin szerződésének felbontását

A volt közlekedésügyi miniszter szerint a szerződés nyomban felbontható — Nincs joga kártérítésre a vasúti vezérigazgatónak — Stan Vidrighin megszegte szerződését, mert nem mondott le a temesvári vízművek igazgatói állásáról

Bucurestiből jelentik: A Cuvantul érdekes cikkben számol be Stan Vidrighin vasúti vezérigazgató szerződésének a felbontásáról. Manoilescu, aki a szerződésnek a felmondását szorgalmazta, mielőtt eltávozott volna a közlekedésügyi minisztérium éléről, levelet intézett a CFR igazgatóságához, melyben kéri az igazgatóságot, hogy tanulmányozza át a Vidrighinnel kötött szerződést és tegye meg a szükséges formalitásokat annak felbontására. Erről a levélről Manoilescu értesítette Voicu Nitescut, az új közlekedésügyi minisztert is.

Manoilescu levele egyébként a következők megállapítására kéri fel a CFR vezérigazgatóságát: Vidrighin szerződését nem kötötték meg a törvényben előírt szabályok szerint, mivel a szerződés miniszteri jóváhagyása nem a CFR autonómiairól szóló törvény alapján történt. A szerződést egyébként maga Vidrighin szegte meg akkor, amikor annak aláírása után nem mondott le a temesvári vízműveknél viselt hivataláról. Maga ez az utóbbi tény a szerződés 14. paragrafusának értelmében elég arra, hogy a szerződést felbontottnak tekintésék, anélkül, hogy Vidrighinnek kártérítésre joga lenne.

„Nem akarunk zsidóüldözést“

A nemzeti szocialisták Bismarck szellemét akarják visszaállítani s az a kívánságuk, hogy a zsidók kapcsolódjanak ki Németország életéből — A kommunista képviselők akciója a birodalmi gyűlésben — Hitler egyik alvezére kimentette vagyonát Németországból

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülésén megindult a kancellár nyilatkozata felletti vita. A szociáldemokraták nevében Müller Franken beszélt, leszögezve, hogy a pártja egészen másképp viseltetne a kormánnyal szemben, ha nem lennének Németországnak óriási politikai és gazdasági bajai. Külpolitikában azonban szívesen hozzájárulnak a kancellár nyilatkozatához, annál is inkább, mert hiszen Hitlerék is kijelentették, hogy a vezetésük alatt álló Németország is kinos pontossággal teljesítene minden kötelezettséget. A kormánytól erélyes eljárást kívánnak a német vagyonnak külföldi elhelyezése ellen. Máskülönből bizalommal vannak a kormány iránt.

Ezután Strasse nemzeti szocialista beszélt, aki felolvasta a nemzeti szocialisták akció-programját, amely szerint a nemzeti szocializmus a német lélekből fakad és a szemérmertlenség, a korrupció s a gaztettek tizenkét éve fennálló rendszere helyébe Bismarck birodalmának erkölcsi és állami szellemét akarja visszaállítani.

— Nem akarunk zsidóüldözést — mondja — de kívánjuk, hogy a zsidók kikapcsolódjanak Németország életéből. Német vezetést akarunk, zsidó szellem és zsidó befolyás nélkül. Nem akarunk háborút, de nem is iszonyodunk a német háborútól, ha ez végső eszköz a szociális szabadság helyreállítására. Meg kell követelnünk, hogy a többi állam is teljesítse az ünne-

pélyesen adott kötelezettséget: a leszerelést. A német alkotmány alaptételeként kívánjuk az általános munka és védkötelezettséget. A bizalmatlansági javaslat mellett fogunk szavazni.

A jobboldal hatalmasan tapsolta a szónokot, aki után Pieck kommunista következett, mire a nemzeti szocialisták tüntetően elhagyták a termet.

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés mai ülésén Neuhauer kommunista képviselő kérdést intézett a kormányhoz, miért nem helyez hatósági rendszabályokat kilátásba azok ellen, akik a tőkét az országból kivonják. A kommunista képviselő szerint Svájcot valószínűleg felveti a pénz, amit a német tőkésök odavittek. Kívánja a tőkeüzérek megbüntetését. Ezután Neuhauer Hitlerék felé fordulva, azzal vádolja meg Hedert, Hitlerék egyik vezérét, hogy a vagyonát ugyancsak kimentette Németországból. Ezután Quasa német nemzeti képviselő felhívja a kormány figyelmét arra, hogy Németország adósságai október elsőjén kerek egy milliárd márkát tettek ki és kifejté azt is, hogy a munkanélküliek segélyezése rengeteg pénzt fog felemészteni, mert jelenleg 3 millió 300 ezer munkanélküli van Németországban. A birodalmi gyűlés elé egyébként ma a kommunisták törvényjavaslatot terjesztettek a bank- és tőzsdevezérek vagyonának kisajátítása céljából.

Kárpáti János, a kommunista-összeköttetésekkel vádolt aradi szobafestő a bíróság előtt

Nagy érdeklődés a tárgyalás iránt. A vádlott széleskörű eszperantista-levelezést folytatott — A levél írói között kommunisták is voltak — Levél arról, hogy Románia háborúra készül a szovjet ellen — Az ítélet kihirdetését holnapra halasztották

Ma folyt le az aradi törvényszéken az a nagy érdeklődéssel várt főtárgyalás, amelynek középpontjában Kárpáti János aradi szobafestő áll. Kárpáti, aki különben érettségizett fiatalember, lelkes eszperantista és mint ilyen, hirdetést tett közzé a „Heroldo Esperantista” című nemzetközi eszperantó-közönyben. A hirdetésben Kárpáti levelező partnert keres, akivel az eszperanto nyelvet írásban gyakorolhatná. Nagy tömeg levél érkezett a hirdetésre, mintegy 50 államból és ez feltűnt az aradi szigancának, mert Kárpáti János címére naponta egész köteg levél jött külföldről. Az állambiztonsági hivatal figyelni kezdte Kárpáti János levelezését és a felbontott levelekből kompromittáló adatokat halászott ki. A levelek alapján szeptember hó 10-én letartóztatták Kárpáti Jánost és lefolytatták ellene a vizsgálatot.

Az aradi törvényszék Mager-Sulafin-tanácsa ma tárgyalta Kárpáti János ügyét. Az elnök ismertette a vádiratot, amely szerint a vádlott külföldi kommunista szervezetekkel állott összeköttetésben és lakásán kommunista tartalmu, lázító röpcédulákat talált a rendőrség. A vádlott kihallgatása következett. Kárpáti János kijelenti, nem érzi magát bűnösnek, mert ő csak az eszperanto nyelvben akarta magát gyakorolni és e célból keresett levelező-partnereket az eszperanto-lapban. Ami pedig a röpcédulákat illeti, azokat valaki a nyitott ablakon dobta be és ő elolvasás nélkül vitte a szekrényébe.

Az elnök azután felolvassa az inkriminált leveleket, amelyek nagyrésze az ottani viszonyokról számol be és kérdezősködik, milyen a helyzet Romániában. Volt közöttük egy Crouseux nevű francia kommunista levele a franciaországi Nines nevű városból, a németországi Barmenből Walter König, a „Jugend” című kommunista ifjusági szervezet tagja írt levelet. Egy Németországból érkezett levél azt a kitélt tartalmazza, hogy szervezkedni kell a szocial-fascizmus ellen. A berni Drelling dr. ezt írja: „A földalatti munka nehéz lesz, mert a

rendőrség szigoruan ellenőríz.” Egy madridi levél a z ottani republikánusok uccai tüntetéséről számol be.

Elnök (a vádlotthoz): Mi a megjegyzése az elfogott levelek tartalmáról?

Vádlott: Ismétlem, én csak levelező-partnereket kerestem és nem tudtam, hogy a válaszok között kommunista érzelmű is akad.

Elnök: Mit választott ön a levelekre?

Vádlott: A rendőrség elfogta az én leveleimet is és abból megállapítható, hogy csak közismert és való dolgokat írtam.

Az elnök felolvassa Kárpáti János francia Crouseux-hoz írott levelét, amelyben Kárpáti beszámol az itteni viszonyokról. Megírja, hogy a parasztok kénytelenek olcsó áron eladni a gabonát, viszont a munkásságnak drágán kell vásárolni a kenyeret. Közli továbbá, hogy Románia torpedórombolókat vett és háborúra készül Szovjetország ellen.

Elnök: Mit szól ehhez?

Vádlott: A torpedórombolók vásárlásáról szóló hír valamennyi újságban megjelent és eb-

Megdöböntő autógázolás Kolozsváron

Egy autó elgázolt egy kétesztendő leányt és nagyanyját, majd tovább robogott — A leány meghalt — Letartóztatták a sofőrt

Kolozsvárról jelentik: Tegnap este 11 óra tájban megdöböntő szerencsétlenség történt Kolozsváron, a Téglás-ucca sarkán. Egy luxuskocsi felszaladt a járdára és elütötte a gyalogjárórn Gergely Pálné 78 esztendő öregasszonyt, valamint két esztendő leányunokáját. A matróna kis unokáját, Imre Violát, aki egy postal alkalmazott gyermeke, a karján vitte hazafelé, amikor hirtelen az autó nekikfutott. Gergely Pálné első ijedtségében leejtette a gyermeket a földre, ahol az autó kerekei alá került és nyomban meghalt. De Gergely Pálné is igen súlyos sérüléseket szenvedett. A gázoló autó vezetője, ahelyet, hogy a kórházba szállította volna áldozatait, erős iramban továbbszágldott és el is tűnt, az arra járókélők azonban megjegyezték az autó

ből azt az egyéni következtetést vontam le, hogy Románia háborúra készül a szovjet ellen. A gabonáról írt soraim is közismert megállapításokat tartalmaznak és fedik a valóságot.

Elnök: Miért éppen ilyen természetű dolgokról levelezett?

Vádlott: A partnereimet véletlenül ez érdekelte. De írtam én más témákról is.

Az ügyész vádbeszédében szigorú büntetést kért, mert szerinte bebizonyosodott, hogy a vádlott külföldi kommunista szervezetekkel tartott fenn szoros kapcsolatot. Köves László dr. védőbeszédében fatális véletlenek sorozatának tulajdonítja, hogy Kárpáti a vádlottak padjára került. A vádlott — szerinte — jámbor eszperantista, aki, mint az az eszperantistáknál szokásos, levélbeli érintkezéssel óhajította fejleszteni nyelvismereteit. Arról igazán nem tehet hogy azok között, akik felhívására jelentkeztek, akadt egy-két kommunista is. Megállapítja, hogy a Kárpáti által írt levelekben nincs inkriminált rész, mások leveléért pedig nem lehet a vádlottat felelősségreyonni. Kéri a bíróságot, mentse fel a vádlottat a vád alól, mert semmiféle bizonyíték nem merült fel ellene. Őrfi Gyula dr., Kárpáti másik védője hasonló értelemben beszél és rámutat arra, hogy egy egész halom levélből alig egy-kettő kompromittáló természetű és ezeket is más írta, nem a vádlott.

A bíróság az ítélet kihirdetését holnap reggel 9 órára tűzte ki.

rendszámát, amely 224-es kolozsvári jelzésű volt. A rendőrség reggelre előkerítette a kocsi vezetőjét, akiről megállapítást nyert, hogy Isvánffy Sándornak hívják. Letartóztatásba helyezték.

„Cabinet noir” Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A Viitorul mai számában szenzációs cikket közöl. A cikkben arról van szó, hogy a bucuresti-i postán a magánfeleknek érkező leveleket felbontják és elolvassák. A lap élesen támadja a posta vezérigazgatóságát és felteszi a kérdést, hogy akkor, amikor a levélírókat törvény biztosítja, kinek érdeke és kinek az intézkedésére történt egy ilyen „cabinet noir”-szerű intézmény létesítése?

A reménytelen szabadszereltem

A probléma mai változatában tulajdonképpen Margueritte Garconne-jával indult el és az a néhány jó regény, sikerült darab, jól megírt novella, amely a Garconne szerelmi életében keresett és talált irodalmi aranyat, gyönyörűen felszerelte, beburkolta és csábítóvá varázsolta a Margueritte által felépített „garszonizmus” épületét. A palota áll: befelé nyíló kapuján özönlik a huszadik század leánytermése, megrészegülve a saját józanságától, áttanulmányozott tervrajzzal a zsebében, mindennel számolva és mindenre elkészülten, csak valami halvány, lefojtott magatitkolt gyanújával annak, hogy a mérhetetlen felkészült tudatossága mindössze azon a hajszálon lóg, amely elválasztja a könnyelműségtől.

Miss 1930, minden előző generáció kezdeményezése nélkül és így az új betegségek és fogalmak iránti ellenállóképesség teljes hiányával csapott le a felszabadult szerelmi élet területére, inkább nyílt bravúrta szonjasan, mint a tiltott csókra éhesen és abban a meghatóan lelkes hitben, hogy csak a társadalommal lesznek bajok. A harc szépnek ígérkezett, a modern technika minden vívmányával berendezett új romantika kitünően működött és Miss 1930 szabályosan beleszédült a két egyforma íróasztal, két kicsi autó, közösen fizetett vacsora, harmonizáló színű pizsamák romantikájának maga utná vont illegitimitásába. Mert a Miss szédült, hiába minden, hiába az előre megbeszélte, megfontolt, kidolgozott programja a diadalmas felszabadulást követő időknek, — mert ez a típus a legmániákusabb programcs-

náló, ez a kezdet előtt megtárgyalja a végét, az első csókot félbeszakítja azzal a kijelentéssel: „ha nem szeretjük már egymást, ezt őszintén meg kell mondani”, — a Miss szédült, de nem a fiuba szédült, hanem a sajátmaga nagyszerű világnézetébe, nem a szerelemben szédült, hanem a romantikába, amelyről nem tudta, hogy alakot változtatott és 1930-ban nem az anyakönyvvezetővel azonos, hanem a hotelportással.

Hiszen ha tudta volna...

Hiszen ha tudta volna, hogy Regyellen és ostoba hazugság az egész, hogy az Igéret Földjén, ahová eljutott, nem tud lélekzeni az idegen levegőben, hogy az ő felragasztott kis sasszárnyal leolvadnak a nőiség lobogó oltárai mellett... Ő, aki nem szerelmi levelezőből másolt, hanem törvénykönyvet alkotott, elfelejtette azt, hogy a törvény is tévedhet és a cselekedőzmondásoknak néha igazuk van. Bátor volt, mert nem ismerte a veszélyt, mert nem tudta, hogy az atavizmus erősebb benne a korszellemnél, nem volt edzve, generációkon át nem volt edzve ahhoz az élethez, amelybe belekormányozta magát és még a legharmonikusabb illegitim szerelemben is érzi, hogy csak az előjátékban volt a főszerep az övé. Egészen természetes, hogy pont ez a típus, amely az élet minden egyéb pontján kiharcolta magának az elismert egyenjogúságot és a sikereket és az egyenes sinen futó életéből következtetett az egyenes sinen futó szerelmi életre is, pont ez a típus bukácsol a legtehetőlenebbül a tételek és programok közé beállított szerelmi életében. Az ő eddig egyenrangú társával szép kézenfogva, megállapodással, megegyezéssel, megbeszéléssel belesétált egy szituációba, ahol az ő

megszerzett emberi kiválóságainál nagyobb szükség volt az ő undorral feltöltött női ravaszságaira, vagy legalább is némi tehetségre a szerelem komplikált játéksztilusára. Mert ha ezzel a tehetséggel rendelkezett is, elnyomta magában; a fiubarátságok hatása és a fiuktól átvállalt nézetek a női csalások és lenézett rafinement-ok terén sokkal mélyebb nyomokat hagytak benne, mintsem a szerelemben követte volna azokat a női példákat, amelyek a szerelemben okos nő szerepét játszották el. Nem, a szerencsétlen Miss okos férfi akart maradni a szerelemben, mire a konzervatív természeti törvények elkezdtek olyanokat rugni rajta, hogy a Miss többször egymásután elájulni volt kénytelen.

És mégis: ha a Miss nem lesz öngyilkos, nem kell sajnálni és nem lehet nevetni rajta. A női karriernek műhelyeinek száraz levegőjében könnyel telt korszok párolognak a kályha tetején, hogy lélekzeni lehessen ebben a tüdőfőjtő atmoszférában. A Miss rálépett az utra, amelyen végtelen az élet és véges a pillanat, — a pillanatot, amely nem folyik többé össze az idővel, hanem kiválik belőle, megkezdődik és befejeződik az életét, a Miss elindult és az ő könnyeiből nem lesz moráltól csöpögő utolsó fejezet a garconneremények végén. Az ő könnyeiből gyógyvédőbeszéd lesz, az ő könnyeiből életmentő operáció születik, az ő könnyeiből hid épül és részvénytársaság alakul és ha majd verekedéstől izzadtan és ezer sebtől kiégetve, nyomorultan és egyenjogúan lehull valahol, mindegy lesz már, hogy mit kapartak be vele a földbe, mintuszt-e vagy babért.

Bródy Lili.

Felszabaduló lakások

Tudnivalók háztulajdonosoknak és bérlőknek
A jelenlegi bérleti törvény rendelkezései értelmében november 1-én felszabadulnak a törvényi lekötöttség alól azoknak a magános bérlőknek a lakásai, akiknek 1929. évi globális adójuk alapján megállapítható év jövedelmük 120 ezer lejnél többet tesz ki.

A már eddig a szabad forgalomba került lakások, vagyis azok, amelyeket 1923. május 6-ika után szabad megegyezéssel adtak bérebe, jelenleg is a háztulajdonosok szabad rendelkezésére állanak, vagyis ezeket a városi lakásbérleti szabályrendelet szerinti határidőben felmondhatják.

Ellenben a többi törvényi lekötöttségben álló lakások tekintetében a bérleti viszony 1931. május 1-éig meghosszabbítva marad.

A nem köztisztviselő bérlők évi bérének az 1914. évi bér 32-szeresét, a köztisztviselők annak 16-szorosát, a köznyugdíjasok az 1914. évi bérnek 12-szeresét, az állami és egyéb köztisztviselők urvannak 20-szorosát és egyben a fenti bérek után járó törvényes járulékot fizetik.

A köztisztviselők, a köznyugdíjas, az állam és hatóságok által bérben birt lakások béreit az állam, a megyék és a városok az 1914. évi bér 24-szeresére kiegészíti, ha a tulajdonos a törvény által előírt pert az állam, a megyék és a városok ellen lefolytatta és az ítélet jogerőre emelkedett. Ennek az ítéletnek két darab hitelesített példányát, két kiutalási kérvény kapcsán be kell terjeszteni a pénzügyi adminisztrációhoz, illetve a megyéhez és a városokhoz. Ezt a bérkülönbözöt a háztulajdonosoknak 1931. január 1. és március 1. közötti időben fogják megfizetni.

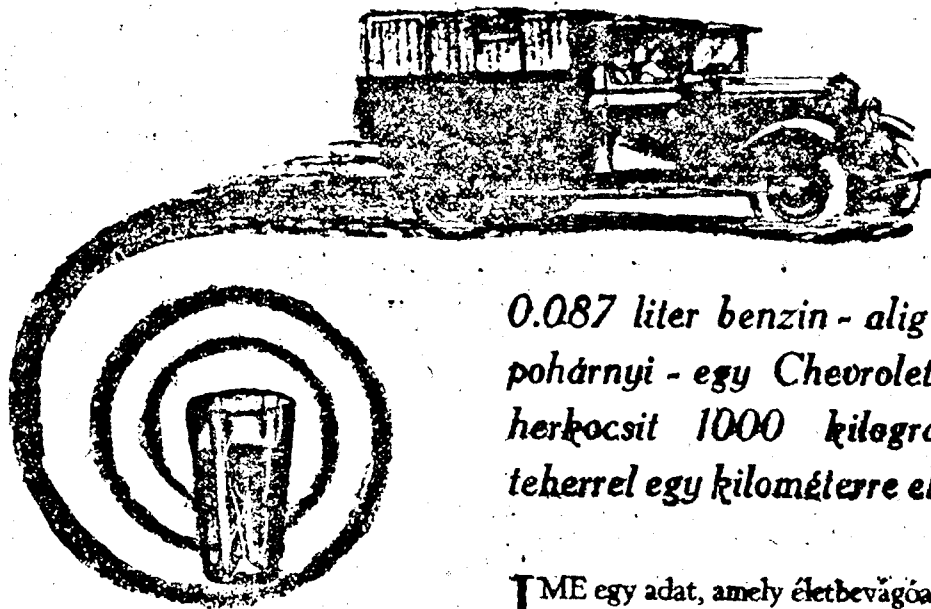
A jelenlegi törvény az eddigiekénél kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz a tulajdonosnak házába való beköltözködése és lakása kiterjesztése tárgyában. Az albérletre vonatkozó korábbi rendelkezések hatályukban fennmaradtak. A mellékdijakban változás nem állott be.

A béreket és járulékokat a negyedév első napján kell fizetni. A bérbeadott lakásokról írásbeli szerződést kell kötni és ebbe be kell venni, hogy a bérleti adót, amely jelenleg 1.32 százalék, a bérlő fizeti. Ez az adó 1000 lejig bélyegjegyekben, azonfelül készpénzben rovandó le. A bélyegjegyeket a bérbeadó aláírásával keresztül írni tartozik. A bérleti szerződés bemutatásának elmulasztását a kincstár a be nem fizetett illeték 3-szorosával bünteti.

Aradváros lakbérleti szabályrendeleteiről Dr. Rácz Sándor aradi ügyvéd magyarázatot írt, amely azóta közkézen forog és kufforrása a bérletre vonatkozó jogszabályoknak. Ez a könyv teljesen elfogyott, azért a szerző elhatározta, hogy a szabályrendeletet a változott viszonyoknak, az újabb bírói gyakorlatnak és az időközben életbe léptetett idevonatkozó törvényeknek megfelelően átdolgozza és újból kiadja. Dr. Demian Aurel aradi ügyvéddel együtt dolgozták át a művet, amely román és magyar nyelven bő magyarázatokkal együtt a napokban hagyja el a sajtót. A könyv. iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

A Chevrolet autók

meglepően gazdaságosak!

0.087 liter benzin - alig egy pohárnyi - egy Chevrolet teherkocsit 1000 kilogramm teherrel egy kilométerre elhajt

IME egy adat, amely életbevágóan fontos a kereskedő számára, akinek érdeke gyakori szállításokat követel. Bizonyítja, mennyire kifizetődik egészen rövid idő alatt a Chevrolet teherkocsit — amellyel segíti a kereskedőt üzletköre kibővítésében — gyors szállításban. egyik jellemvonása a Chevroletnek. Az

Az üzemanyag-megtakarítás csak alváz szilárdsága, a hathengeres motor kiválósága teszi a Chevrolettel való szállítást annyira meglepően gazdaságossá.

Keressen fel a Chevrolet-bizományost és kérje meg, számítsa ki, miibe kerülne Önnek a Chevrolettel való szállítás.

Alacsony üzemköltség tette a Chevrolet személykocsit a kereskedő és az intellektuális kocsijává, akiknek olyan autóra van szükségük, amely emelje munkateljesítményüket. Ez az olcsó, gazdaságos autó Fisher-karosszériákkal van felszerelve, Ducoval lakkozva, ami a jóval drágább kocsik osztályába sorozza.

CHEVROLET

személy és kereskedelmi teherkocsik

Chevrolet — Pontiac — Oldsmobile — Oakland — Vauxhall — Buick — La Salle — Cadillac — Chevrolet teherkocsik. — G. M. C. teherkocsik Fisher karosszériák

A GENERAL MOTORS GYÁRTMÁNYAI

Letartóztattak és egy hétig fogvatartottak egy nagyszebeni szász ujságíró, mert le akarta kórház vezetőit — Schlosser Rudolf kálváriája — Azt a tanácsot adták az ujságírónak, hagyjon fel hivatásával

Brassóból jelentik: Megdöbbentő vegzaturában volt része egy nagyszebeni szász hírlapírónak, akit ujságírói hivatásának teljesítése közben, amidőn a brassói kórházban tapasztalt visszaélésekről akarta lerántani a leplet, koholt vád alapján letartóztatásba helyeztek és indokolatlanul egy hétig tartották fogva.

A szász ujságíró Schlosser Rudolfnak hívják és a Siebenbürger Deutsches Tageblatt munkatársa.

Schlosser fivére a brassói Regina Maria-kórházban fekszik már hosszabb idő óta, ahol többször látogatta meg. Ez alkalmakkor sok visszaélést figyelhetett meg és egyszer szem-

tanuja volt annak, amint az orvoskapitány egy ápolónőt megvert. Utána járt a brassói katonaszabadítók ellen megindított ügy fejleményeinek is és azt is tapasztalhatta, amikor Oprescu ezredes sajátkezűleg pofozott föl két közkatonát. Az ujságíró lelkiismeretes munkát végzett, az áldozatoktól nyilatkozatot szerzett s éppen amikor távozni akart, feltartóztatták. Oprescu ezredes a térparancsnokságra vitette Schlossert, ahonnan a rendőrségre került.

A rendőrségen nem találtak semmiféle komoly vádat ellene, úgy hogy a kvesztor elrendelte szabadlábrahelyezését. A kvesztor szava nem sokat ért. **Helyettese az imézkedést megmáltotta és Schlossert továbbra is fogvatartotta azzal az indokolással, hogy a kvesztor**

nem ismeri eléggé Schlosser ügyét. Hivatkozott az ötödik hadtestparancsnokság utasítására is, amely kémkedés gyanúja miatt tartotta továbbra is szükségesnek Schlosser letartóztatását. Sikerült ugyanis a hadtestnek egy katonaszökevény tanút produkálnia, aki kijelentette, hogy Schlosser kém, a fényképét a Románia kárára kémkedők között látta Szegeden. Annak ellenére, hogy bebizonyosodott a vád tarthatatlansága, Schlossert még is egy hétig tartották fogva. Hasztalan erősítgette, hogy sok óta nem is volt külföldön, naponta kihallgatták, különböző kérdésekkel kinozták és többször szúrnyos katonák között vitték végig Brassó főuccáján. Az elszenvedett egy heti fogság alatt csupán 1—1 adag burgonyát adtak neki és amikor végül elbocsájtották, azt a tanácsot adták neki, hogy ne avatkozzon mások dolgába és hagyjon fel az ujságírással.

Schlosser nem fogadta meg a tanácsot, sőt nem ijedt meg egyáltalában a jó tanács mellett, elhangzott fenyegetésektől sem, hanem egy bucuresti-i lap szerkesztőségét kereste fel, ahol megírták a kálváriáját.

MEGNYILT! a BRANCO szőnyeglerakat, a melynek áru közkeveltségnek örvendenek a Kulturpalotában rendezett kiállítás óta. — Arad, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-pal. Ugyanott perzsafonalak is kaphatók.

Színház — Irodalom — Művészet

A KULISSZÁK MÉSÉLIK...

Az alvinci huszárok izgalmas pesti bemutatója — Hadgyakorlat a kulisszák mögött — Egy békeillatú operett...

AZ ARADI SZINPADON kúrtharság, puskaropogás, kardcsattogás, hurrarikottás. A szinpadon dul a háború. Ha az ember látja, teljes szívvel fohászkodik, bár minden háború ilyen volna, mert akkor mást sem tennének az emberek, mint éjjel-nappal háboruznának jókedvükben. Ennél a háborúnál mókásabb háború, amióta a béka-egérharc lefolyt, még nem kacagtatta meg az embereket.

Képzeliük el ezt a háborút, ezt a tömegűtközetet, ahol Csóka József fujja a riadót. De hogy? Mókás, nevettető a kúrtszó, amely a háború sötét fellegei helyett a komikum és kacagás rózsaszín felhőibe borítja a nézőteret. S mikor aztán elhangzik a kúrtszó, egy ódon vadászkastély ablakain át a nézőteré elé tárul a huszárok rohama, amint megostromolnak egy erdei lakot. Vívta már háborút sok mindenért, de ez a harc, amelyet az Alvinczi huszárok vívnak Szilágyi László és Eisemann Mihály operettjében a legősibb harc, amely — a női szívért folyik. Mint a trójai háború Hélena királyasszony két szép szeméért és csapodár szívéért.

ANNAK IDEJÉN, amikor az Alvinczi huszárok az év tavaszán, Budapesten színrekerült, nem hiába katonadarabról van szó, valószínűleg volt körülötte. A Királysínház tüzte ugyanis műsorra, de ugyanakkor a Fővárosi Művészsínház is katonatárgyú operettet kezdett próbálni és reklámozni. A Fővárosi Művészsínház operettje a K. u. k. címet viselte és később keresztségben a Huszárfogás nevet nyerte. Török Rezső volt a librettistája és Farkas Imre a muzsikusa, majd amikor Farkas visszavette a zenéjét, Vincze Zsigmond szerzett a Huszárfogás szűzességéhez muzsikát. A Királysínház sérelmesnek vette, hogy a Fővárosi Művészsínház pont katonadarabbat akar konkurálni vele és harc indult meg a két színház között, hogy a Művészsínház, vagy esetleg a Királysínház halassza el a premiért. Nem sikerült a megegyezés. Mind a két operett csaknem egyidőben színre került. És a két operett előadásorozataiból az derült ki, hogy felesleges volt félteni az Alvinczi huszárokat: ők vágják ki a rezet és amíg a Huszárfogás csak mérsékelt sikert aratott, az Alvinczi huszárok sikere hangos volt és maradandó. Hát ezt a darabot próbálták ezen a héten az aradi szinpadon. Ez az operett kerül ma este bemutatóra.

A RÉGI BÉKEIDŐK megkapó színelőzője az Alvinczi huszárok. Halás visszaemlékezés azokra az időkre, amikor nevetés, meg cigányzene szűrődött ki a vastagfala vidéki kúriákból. Őszi hadgyakorlatok idején barnapiros huszárgyerekek vágattak az akácok alföldi uccákon és a beszélt tiszturak all szabadultak meg a három hetes manőverportól, a bácskai kastély zöldsalus halljában máris táncra kérték a hölgyeket és tartott a négyes, a boszton, ameddig csak nem futta ki a dót az ezred rezessoru kúrtszó.

A DÉLELŐTT volt az első főpróba. Tűz, lelkesedés, izgalmas hangulat és az elmaradhatatlan főpróbai veszekedések. Az ügyelőt hát mellől dübörögtve zug a hadgyakorlat ágyuzaja, mintha tényleg háború lenne, és vezényszavak hallatszanak, katonásan vonul föl egy csapat huszár, az élükön snájdig tiszt. Sikere volt a Viktoriának is, de Isten uccse, ezek az Alvinczi huszárok is kivívják a Viktoriát, a győzelmet...

Vérvád egy csehországi községben

Hivatalos vizsgálat indult egy házaló ellen — A vád két iskolásgyermek naiv hazudozásain épült föl — A gyerekek belsmerték, hogy tanítónójuk bujtotta őket fel a hazugságra — A törvényszéki elnök nyilatkozata —

A csehszlovákiai Ungvár lakosságát és általában a csehszlovákiai közvéleményt vérvád meséje tartja izgalomban. Hivatalos eljárás is folyik ebben az ügyben Steinberger Mór szemerei házaló ellen, akinek zsebében van már az idézés a vérvád-ügy tárgyalására. A ruszinszói társadalom komolyabb része természetesen elítéli ezt a legújabb vérvád-mesét, de Szemerén, a kis rutén falucskában komolyan beszélnek a kis Bogdán Helén esetét. A vád két iskolásgyermek naiv elbeszélésén nyugszik, akik azt mondják, hogy iskolába menét egy zsidó ember megszólította őket és „egy géppel vért csapolt a kezükből.” A falusi iskola tanítója a vérvád kipattanásakor vallatni kezdte a gyerekeket, valamint azok szüleit is. Kiderült, hogy a kezükön látható karcolás

sokkal régebbi Keletü és a gyerekek bevallották, hogy az egész mesét az iskola tanítónőjének parancsára pertraktálták. A tanítónő bujtotta be őket a mesére és sirva vallották be, hogy az egészről egy szó sem igaz.

Nagy felháborodást keltett Csehszlovákiában, hogy a bereznai járásbírósg komoly aktacsomagot készített a berről és tárgyalási határidőt tűzött ki. Az egyik lap interjút közöl Hadzsega ungvári törvényszéki elnöktől, aki a következőket mondotta:

— Anélkül, hogy az aktákat áttanulmányoztam volna, az a véleményem, hogy az egész ügy felfuitt fantasztikusan. Manapság vérvádról beszélni egy józanul ítélő embernek nem is lehet.

MEZTELENEK SZIGETE

Néhány hónappal ezelőtt egy ügyes francia riporter színes cikksorozatban számolt be a „meztelenség” német rajongóinak életéről. Azóta a nudizmus állandóan napirenden van Franciaországban és különösen az újságok humorrovatának ad alkalmas témát. De ami még meglepőbb: a nudisták száma egyre növekszik, sőt már odáig fejlődött a dolog, hogy Vilennes városával szemben, a Szajna egyik kis szigetén a modern Ádámok és Évák külön telepet rendeztek be maguknak, amelyet hangzatosan Physiopolisnak neveztek el. A testkultusz városának.

A dolog kezd már komoly lenni. Különös aktualitást pedig az ad a mozgalomnak, hogy különböző egyesületek egymásután tartják a gyűléseket, amelyekben élesen tiltakoznak a botrány ellen és Páris érélyes rendőrfőnökének. Chiappenak a sürgős intervencióját kéri a szemérmetlen hóbort megszüntetése érdekében.

Remek kiállítás Physiopolisra.

De Vilennes polgármestere jobb ügyhöz méltó buzgalommal védi a derék nudistákat. Meg is van rá a maga jó oka. A nudizmus híressé és kedvelt week-end helyé tette a városkát. A szajnaparti vendéglők kitűnően mennek, pedig reklámjaikban még maguk sem merik ételeiket és italaikat dicsérni. Az egyetlen dolog, amivel büszkélkedhetnek: remek kiállítás a meztelenség szigetére.

Szombatonként a Gare Saint Lazareről induló vicinális vonat utasokkal megrakodva zakatol Vilennes felé. A week-endezők tábora ellepi a Szajna partját és szabad szemmel, látesóval bámul a kis erdő borította szigetre, de a mohón várt szanzációkból úgy sem lát semmit.

A dívat, amely Németországból indult el, Franciaországban némileg módosult. Amikor a nudisták először tartottak seregszemlét, mindjárt két táborra szakadtak. Vannak, akik szigorúan tartják magukat a berlini és darmstadti német nudizmus életrendjéhez. Ezek az orthodoxok, akik Franciaországban, Evreuxban ütöttek tábor. A többség azonban, bár alapjában helyes a nudizmus életrendjét, bizonyos vonatkozásokban nem akar szakítani a civilizáció vívmányaival. Ezek naturalistáknak nevezik magukat. A két csoport között dühös, mondhatni ádáz harc dúl.

* Az aradi színház heti műsora. Szombath: Alvinczi-huszárok, operettújdonlás, A. bérlet. Vasárnap: délután 3 órakor: Alvinczi-huszárok, rendes helyárrakkal, Este 6 órakor: Fruska, mérsékelt helyárrakkal, Este 9 órakor: Alvinczi-huszárok, B. bérlet.

* Alvinczi huszárok szombaton és vasárnap. A színon kiemelkedő sikerének ígérkezik a pompás Szilágyi-Eisemann operett, az Alvinczi huszárok. Régen nem volt műsoron ilyen látványos, pompás szöveggönyvű és ragyogóan sikerült zenéjű operett, mint az Alvinczi huszárok. Az alvinczi elit-huszárezred stramm légkörében kivirított szerelem még az idők és a művészet távlatán keresztül is frappirozzák a közönséget. A többi

A francia nudisták Physiopolis szigetén paradicsomot rendeztek be maguknak — Itt már a fűgefalevél sem divatos

De milyen lehet az élet Physiopolisban? Ez a kérdés izgatja most a fantáziákat. Annál is inkább, mert profánok nem igen tehetik lábukat erre a paradicsomi szigetre. De a véletlen összehozott bennünket egy egészen ritka emberpéldánnyal: egy kiábrándult nudistával, aki hónapokon át élt Physiopolisban. A boulevard egyik kávéházában haffandónak mutatkozott, hogy tapasztalatairól beszéljen.

A paradicsomban unalmas az élet.

— Uram — kezdte — nem is tudja, milyen öröm ruhát hordani, ruhát, amely lehetővé teszi, hogy benne éljen a nagy emberi civilizációban.

Szinte szerelmes gyöngédséggel simogatja meg egyszerű, szürke kabátját. Aztán folytatta:

— Unalom, sorvasztó, kétségbeesítő unalom uralkodik azon a szigeten, amelyet sokan az idilliikus élet paradicsomának képzelnek. Az étkezés szörnyen egyhangú, Almabor, főzelék, gyümölcs. Mindig ugyanaz. Néha egy kis labdázás, gerelyvetés, tornázás. Ez még nem lenne rossz, de életcélnak és életartalomnak sivarán szegény. Csak azért élni, hogy esetleg pár esztendővel kitoljuk a halál amugy is elkerülhetetlen fátumát? Naiv öngzés, amely magát az életkedvet pusztítja el. És ezt az életmódot is csak jómódu naplopók engedhetik meg maguknak, akik ki tudnak kapcsolódni az életért vívott kemény harcból... Örülök, hogy már túl vagyok ezen a járványos betegségen és ismét józan, normális ember vagyok.

Egyszer egy 60—65 éves nem kevésbé elhízott asszonynak is sikerült felvétetni magát Physiopolis polgárai közé. Csak egy kikötése volt, hogy 6 kivételesen hordhasson egy kis szoknyát és szalmakalapot. Boldogan megengedték neki. Sőt, amikor ebben a nem éppen nudista, de azért eléggé hiányos öltözékben először jelent meg, a nudisták könyörögtek neki, hogy csak térjen vissza a ruhaviselők világába...

— De azért — mit lehet tudni — minden nudista tart a keze ügyében ruhát is. Így történt, hogy egyszer egy tréfás tolvaj ellophatta valamelyik nudista ruháját. Vigasztalásul ezt írta egy papírlapra:

— Elvittem, hiszen nudistának úgy sincs ruhára szüksége.

elvézli a színház pompás együttese, Kornély Mária, a primadonna, Székely Bálint, a bonviván, Vincze Emmi szubrett, Felhő Ervin, a rendező és táncos komikus, Szendrey Misi egy huszáronkéntes kitéző szerepében. A bájos szöke Fiedler Duci, aki ebben a darabban lép föl Aradon először, meg Csóka József, Gömör Emma, Jávör Alfréd, Kun Dezső lépnek fel a darabban.

* Fruska vasárnap délután harmadszor. A zajos sikert aratott szellemes amerikai vígjáték vasárnap délután hat órai kezdettel harmadszor kerül az idén műsorra. A darabot mérsékelt helyárrakkal mellett adják az első parádés szereposztásban. Dancs Ica, Gömör Emma, Fratta Géza, Jávör Alfréd, Csóka József, Harath Jolán a darab főszereplői.

BENES provokálással vádolja a magyar sajtót

A csehszlovák külügyminiszter expozéja — „Csehszlovákia komolyan törekszik a kisebbségi kérdés megoldására“

Prágából jelentik: A külügyi bizottság mai ülésén Benes külügyminiszter nagyszabású expozét tartott, amelyben kijelentette, hogy a magyar lapok a cseh sajtót vádolják azzal, hogy a türelmetlenség hangszereit pengetik, holott a magyar újságok hangja provokál. Richter dr. magyar szenátor erre közbeszólt:

— A magyar sajtó mindig a legudvariasabb hangon foglalkozik Csehszlovákiával.

Benes erre felhívta a külügyi bizottság tagjainak figyelmét az egyik magyar lap legutóbbi vezércikkére, amelyben olyan modort használt,

hogy a budapesti csehszlovák követnek kellett interveniálni.

— Természetes, hogy ilyen körülmények között a cseh sajtó retorzióképpen hasonló hangot használ — mondotta — de én minden körülmények között igyekezni fogok, hogy az ilyen elcsúszások ne fordulhassanak elő.

Csehszlovákia komolyan törekszik a kisebbségi kérdés megoldására és ezen a téren már figyelemreméltó eredményt is tud felmutatni. Nem helyeselhet az, amit a magyar propaganda csinál, amely folyton ismétli önmagát.

Gyilkos gázfelhő pusztított a litván hadgyakorlatokon

Tévedésből mérges gázokkal töltött bombákat használtak. 12 áldozata van a szerencsétlenségnek

A lengyel-litván határ mentén szerdán délután a litvániai hadgyakorlatok során borzalmas szerencsétlenség történt. A litván tüzés és gyalogság gázgyakorlatot tartott. Eddig még érthetetlen módon azonban a gyakorlatra szánt ártalmatlan gázbombák helyett mérges gázokkal telt gránátokat lőttek ki. Senki sem számított arra, hogy a lövészárokok felé közeledő zöldes felhők gyilkos gázokat tartalmaznak. Sem a katonák, sem a tiszték nem tartották szükségesnek a védekezést és mire észbekaptak, már késő volt. A mérges gázt behellették a szerencsétlen katonák és a gyilkos felhő szinte pillanatok alatt megölte őket. Egy tiszt és két katona a helyszínen meghalt, tizen-

nég katoná pedig súlyos gázmérgezést szenvedett, hogy felépülésükhöz semmi remény nincsen. A többi gyakorlatozó katonának még sikerült idejében felkapni a gázmaszkokat és így sikerült még idejében megmenekülni a biztos haláltól. A gázgyakorlatokat nagy tömeg nézte végig, amely azonban szerencsére megijedt a gázgránátok kilövésének robbanásától és a gázfelhők elől elszaladt, noha nem tudta, hogy a közeledő gázfelhőkben gyilkos gázok vannak. Ez a véletlen mentette meg sokszáz embernek az életét. A gázok ereje ugyanis olyan nagy volt, hogy menthetetlen eipusztul vagy súlyos mérgezést szenved az, aki beheli őket.

Két prefektus lesz egy megyében

A közigazgatási törvény módosításai — Nagyszabású szelekció a rendőrségeknél

Bucurestiből jelentik: A közigazgatási törvény módosítását már régóta elhatározták és Mihalache, az új belügyminiszter máris megkezdte a módosító javaslat elkészítését. Lényeges változáson fog keresztül menni a prefektusi hatáskör, a mely szerint lesz egy adminisztratív prefektus, a régi alispán és lesz egy másik prefektus, akinek politikai jellege lesz.

A módosító javaslat pontosan körülhatárolja majd mindkettőjük hatáskörét, mivel sok megyében konfliktus támadt az alispánok és prefektusok között.

Lényegesen átszervezik a rendőrséget is. Nagyszabású szelekciót visznek keresztül a rendőrségi alkalmazottak között, mivel a belügyminiszter értesülése szerint még mindig nagyon sok nem odavaló elem van a rendőrségek szolgálatában, akiknek tulságosan nagy hatalom van a kezükben és ezzel a hatalommal visszaélnek.

Nagy tűz pusztított Ploestiben

Kigyulladt egy petroleuminomító gyár — A tüzet oltóság megmentette a telep nagyrészét

Ploestiből jelentik: A tegnap esti bucuresti-i gyors utasainak festőjességében szép, de megdöbbentő látványban volt részük. Amint a vonat a ploesti-i állomás felé közeledett, gyönyörű színijáték tárult az utasok szeme elé. Lángok festették vörösre az ég alját, amelyek őrjöngően nőttek. Amikor a vonat befutott a ploesti-i állomásra, kiderült, hogy a ploesti-i Astra Romana petroleuminomító gyár területén robbanás történt, a melynek következtében a telep lángbaborult. A lángok tovaterjedése kisebb-nagyobb detonációk kíséretében történtek, úgyhogy az egész környéken rémület uralkodott. A szerencsétlenségről távfratílag értesítették a belügyminiszteriumot és a bucuresti-i tüzoltóságot, amely hajnali 4 órakor autón érkezett meg a tűz színhelyére. A ploesti-i és a bucuresti-i tüzoltóság együttes erővel látott hozzá a tűz lokalizálásához, amely csak három órai megfeszített munka után sikerült. Csak egy finomító égett le teljesen, a telepet megmentették, de a kár így is nagy. Összességében eddig nem állapították meg, mintahogy nem derült ki az sem, hogy mi okozta a tűz keletkezését.

Nyolcvanezer katona vesz részt a segesvári királyi hadgyakorlatokon

Háromszáz különvonat szállítja a katonaságot — A vasutasoktól függ nagyrészen a hadgyakorlatok sikere

Bucurestiből jelentik: Stan Vidrighin, az államvasutak vezérigazgatója, ma nagy hadgyakorlatok színhelyére utazott, hogy személyesen ügyeljen fel a hadosztályok szállítási programjára a keresztülvitelére. Vidrighint hajában öt vasuti mérnök kísérte. A hadgyakorlatokon résztvevő katonák száma mintegy nyolcvanezerre rug és ezeknek a szállítást 300 különvonat fogja elintézni. A hadgyakorlatok sikere nagyrészen attól függ, hogy a vasutasok hogyan fogják a hadgyakorlatok alatt kötelességüket teljesíteni. Ép-

pen ezért Pam itopol mérnök tegnap beszédet intézett a vasutasokhoz, melyben kérte őket, hogy a hadgyakorlatok tartama alatt a legnagyobb lelkesedésével és lelkiismeretességgel igyekezzenek kötelességüknek eleget tenni. A vasutasok tulóráit külön fogja megfizetni a CFR.

Bucurestiből jelentik: Condeescu hadügyminiszter részt vesz a kolozsvári egyetem jubileumi ünnepségein és onnan utazik a segesvári hadgyakorlatra.

Schwab amerikai acélkirály már 1915-ben szállított Angliának buvárhajókat

Az angol tengernagy teleplezi, hogyan játszották ki Amerikában a semlegesség szabályait — Letartóztatták Párisban az acélkirályt

Londonból jelentik: Jellicoe lord tengernagy egy Bredfordban tartott beszédében előadta, hogy Charles Schwab, az amerikai Bethlehem Steel Company vezérigazgatója, a világháborúban megbecsülhetetlen szolgálatokat tett az angol hadvezetőségnek, midőn az amerikai kormány szigorú tilalma ellenére tengeralattjárókat szállított az angol haditengerészetnek. 1915-ben, ugymond, magához hívatta Schwabot, akitől bizalmasan megtudta, hogy municiószállítási ügyben jár Angliában s megkérdezte, hogy szállíthatna-e buvárhajókat is? Schwab kijelentette, hogy öt hónap alatt annyi buvárhajót szállíthat, amennyit Anglia kíván. Az ajánlat rendkívül kecsgetető volt, mert Angliában akkoriban öt évig tartott az építés.

Schwab egy hatalmas angol megrendeléssel zsebében, ment vissza Amerikába s miután az Egyesült-Államok semlegessége miatt nem volt szabad a hadviselőknél hadianyagot szállítani, egyszerűen megvette a montreali Vickers-hajógyárat, a buvárhajóalkatrészeket az Egyesült-Államokban gyártotta és „automobilok” jelzés alatt Kanadába

küldte, ahol az alkatrészeket összeállították és innen szállították Angliába. Franciaország partvidékén egy szállítmány kísérese alkalmával Schwabot letartóztatták és Párisba vitték, mert neve után, németnek vélték és csak Jellicoe lord személyes közbelépésére bocsátották szabadon.

A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa

este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kiadóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelheti forgalmát. Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétel!

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Hangos filmsláger. Premier. PÁRIS. Nagyszabású, részben színezett attrakció. Főszerepekben: Irene Bördoni a híres párisi openettcsináló és Jack Buchanan, Anglia legkedveltebb bonvivánja. Az előadások megkezdésekor az ajtók lezártnak.

SELECT: Premier. A VÖRÖS HÖLGY. Dráma. Főszerepekben: Putty Lia, Don Alvarado, és Warner Oland.

ELITE: Új műsor. QUARTIER LATIN. Szerelmi dráma. Maurice Dekobra kézírata nyomán. Főszerepekben: Carmen Boni és Petrovich Szvetisláv.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órákor. CSINTEGŐ RISASSZONY. Ötletes vígjáték. Dina Grailla a főszerepben.

Az év utolsó utazási kedvezményei!

„Ősz Budapesten.“

Olcsó utazás Budapestre

vagy vissza október 15 — november 30.

Igazolványok és mérsékelt áru vasúti jegyek az aradi képviselőnél:

Sándor Ferenc (Dacia) menetjegyirodájában

Megfelebbezték a város 1931. évi költségvetését a temesvári revíziós bizottsághoz

Tovább folyik a per a város és a tisztviselők között — A vitás hat és fél millió lej

Petrutiu Áron, az aradi városi tisztviselők jogi képviselője ma megfelebbezte a város 1931. évi költségvetését a temesvári revíziós bizottsághoz. Mint ismeretes, a költségvetés tanács tárgyalása alkalmával a tisztviselők azt kérték, hogy változtassák meg a követelésük kiegyenlítésére szolgáló alap címét. A cím szerint ugyanis a felvett hat és fél millió lej csak abban az esetben fizetendő ki a perló tisztviselőknél, ha a legfelsőbb Semmitőszéknél is megnyerik. Ezt oly módon kérték az érdekelték módosítani, hogy az összeg már most kifizetendő és a város a pert visszavonja. A tanács elutasította a kérelmet, mire Petrutiu megfelebbezte a költségvetést és a tanácsi határozatot.

H I R E K

Kisasszony helyett: asszonyom

A zágrábi nőkongresszus azt kívánja, hogy az önálló foglalkozású lányokat is „Asszonyom” megszólítás illesse

Zágrábról jelentik: A Zágrábban most befejeződött nő-kongresszus azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy kezdeményezze, hogy a hivatalos iratokban az önálló foglalkozású nőket, akár lányokat, akár férjes asszonyokat, **asszonyom** megszólítás illesse. Rámutat a nőegyesületek kongresszusa, hogy a régi Horvátország területén ez a szokás már esztendő óta divik, az iskolás gyerekek a tanító nőt nem szólítják sem kisasszonynak, sem nénikének, hanem emek asszonyom a neve, akárcsak Franciaországban, ahol a Madame megszólítás jár ki minden dolgozó nőnek.

A kongresszus különben minden tekintetben jelentékeny munkát végzett. Valamennyi előadása teljesen korszerű volt s a felvetett eszmék, különösen pedig a gyermeknevelés s a női munka megszervezésére vonatkozó ideák figyelmet érdemelnek. A kongresszus utolsó napján többek közt azt indítványozták, hogy a jövőben felállítandó nyolc osztályos elemi iskolában tanítsák meg a gyermekeket is arra, hogy miképp kell csecsemőt ápolni, a gyermek egészségére vigyázni.

— Időprognózis. Igen enyhe idő várható, nyugat felől emelkedő felhőzetel.

— Cáfolták az új alminiszterségek kreálásának híreit. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökségi kabinetiroda kommunikét adott ki, amelyben hivatalosan megcáfolja egyes lapoknak ama közleményét, hogy a kinevezett négy alminiszter mellé, újabb alminiszterségeket kreálnak. A miniszterelnökség megállapítja, hogy az alminiszterekre szükség van ugyan, de a kormány takarékosági szempontjai nem engedik meg, hogy az államháztartásra újabb kiadási teher sulyosodjék.

— Új alinspektor az aradi munkaügyi felügyelőségben. Az aradi munkaügyi felügyelőségben üresedésben lévő alinspektori állás most került betöltésre. Az új alinspektort, Candale Ieronimot, aki eddig az aradi felsőkereskedelmi fiúiskola tanára volt, október elsejei hatállyal nevezte ki a munkaügyi miniszterium. Candale Ieronim edigi helyére Haiduc Todor tanár került.

Parkettasuroást, poloskairást gyorsan és pontosan végez **LOVAS** volt Illés-u. 111.

— Széjjelverték Berlinben a kommunista sztrájkolókat. Berlinből jelentik: Ma délután 3 óra körül Wetting városrészben kommunista sztrájkolók gyülekeztek és a forgalmat csaknem teljesen megakasztották. A rendőrség őrizetbe vett közülük négyet, akik megtagadták az engedelmisséget. A tömeg szétszórásánál a rendőrség ismételt használni kényszerült a gummibotját.

— Két hónapig tart az R. 101. romjainak eltakarítása. Londonból jelentik: A kormány az egyik sheffieldi acélgyárat bizta meg az R. 101. roncsainak eltakarításával, amely munka két hónapot fog igénybe venni.

— Lengyelországban nem lesz kommunista képviselő. Varsóból jelentik: A választási kormánybiztos elrendelte a különböző elnevezések alatt beadott ukrán és lengyel kommunista listáknak irászakértők által való felülvizsgálását. A törvényeszéki grafológus megállapította, hogy a nyilvánvalóan különböző kommunista listákon szereplő aláírások legnagyobb része hamisítvány és a legtöbbje egy kéztől származik. A választási főbiztos az összes kommunista listákat megsemmisítette. Kommunista színezetű párt tehát nem indulhat a küszöbön álló lengyel választások során.

— Nagyváradi fútbálistá karrierje. Budapestről jelentik: A Hungária ma leszerződött a NAC középcsatárát, Bodolát, aki a legutóbbi román válogatottban szerepelt s a Hungáriában bal-összekötőt fog játszani. Bodoláért 3000 pengőt fizettek és a nagyváradi játékos már szombaton Budapésre érkezik, hogy a Hungária vasárnapi mérkőzésén részt vegyen.

Elhangzottak a védőbeszédék a szolnoki arzénpör tárgyalásán

Az egyik védő szerint az egész ügynek az újságírók az okai — Elejtették a vádat az egyik asszony ellen, akit szabadlábra is helyeztek

Szolnokról jelentik: Az arzén-pör főtárgyalását ma délután folytatták. A tárgyalás folyamán a további védőbeszédék hangzottak el. Elsőnek dr. Móra Lajos ügyvéd szólalt fel, aki védőbeszédét a következő szavakkal kezdte: Az újságok 1929. ugorokaszonjában fűhöz-fához kapkodtak szenzációért. A délutáni futkározások közben, nem törődve a nemzet érdekeivel, végre kipattantották a nagy szenzációt, az arzénos tömeggyilkosságok ügyét. Telekürtölték az egész világot a magyarság szomorú szenzációjával és szegyonével. A zavargó újságírók nyomorúságos helyzete és pénzvágya okozta csak, hogy nagy ügy lett az arzén-ügy és hogy tömeghisztéria lett ennek a bünténynek

a felderítése. — Végül Móra dr. védőnek, Pápa yFerenének a felmentését kérte.

Móra dr. kijelentéseire a szembenlévő jogász-padosorokban nagy felháborodás keletkezett, különösen az ügyész és a mellette lévő Kővári ügyész háborodtak fel, akik a nagyrevi arzénmérgezésnek nyomozását vezették. Az ügyész hoinapi replikájában szóvá fogja tenni Móra dr. kijelentéseit és reflektálni fog azokra. Ezután a többi védő szólalt fel és egymásután védenek felmentését kérték, majd végül az ügyész bejelentette, hogy Murányinéval szemben elejti a vádat, mire a bíróság a vádlóttnót azonnal szabadlábra helyezte.

Fantasztikus hírek a munkaügyi miniszterről

Hogyan történt a tévedés, amely Hatiegan Emilt miniszterré tette? — Az ellenzéki lapok különös megállapításai —

BUCURESTI, október 17. Az Adeverul részletesen foglalkozik dr. Hatiegan Emil munkaügyi miniszter személyével és ismételt megállapítja, hogy az új miniszter egy fantasztikus tévedésnek köszönheti azt, hogy a kormány tagja lett. Az uralkodó — szerinte — a kolozsvári egyetem jubileuma alkalmából ki akarta tüntetni az egyetemet és ezért miniszteri tárcát akart juttatni az egyetem rektorának: dr. Hatiegan Jánosnak. Tévedésből azután Hatiegan Emil dr.-t szólították fel, vegyen részt az új kormányban. A liberális

— Aranylakodalmom. A Mosóczy-telepen Váczy Mihály és neje, Bakos Paulina október 19-én, vasárnap a Mosóczy-telepi róm. kath. templomban fél 12 órakor aranylakodalmuk alkalmából áldásban részesülnek.

FEHERNEMŰT
szépet, jól, olcsón vásároljunk
Ruttkay & Botye
oégnél Arad, megyeházzal szemben.

— Meghalt Palócz László. Budapestről jelentik: Palócz László, az újságíróársadalom kiválóan értékes köztiszteltben álló tagja, hosszú szenvedés után 72 éves korában elhunyt. Palócz Egerben született, ahonnan Szegedre került és mint fiatal újságíró vette át a Szegedi Híradó szerkesztését. Élénk részt vett az újságírói karl mozgalmakban. Egyik alapítója volt a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének, melynek élén főtitkári minőségben, két évtizeden át működött. A háború utolsó évében a budapesti Alkotmány című lap hívta meg rovatvezetőjének, majd több pénzügyi szaklapban fejtett ki értékes közgazdasági irodalmi tevékenységet. Több szakmunkája jelent meg. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

— Elkétek két röpiratosztogató kommunistát. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi ifjurmunkások nemrégiben röpiratokat osztogattak, amelyekben a balkáni konferenciák és a katonai bevonulások ellen izgattak. A rendőrség kinyomozta a röpirat terjesztőt és hat ifjurmunkást tartóztatott le, akiket ma von felelősségre a marosvásárhelyi törvényszék büntetőtanácsa. Az ifjurmunkások közül csak kettővel szemben látta beigazoltnak a vádat a bíróság és ennek alapján Abraham Piroskát, valamint Klein Dezsőt 2—2 esztendei börtönbüntetésre ítélte, míg a másik négyet felmentette. Az ügyész a felmentő, az elkétek a marasztaló ítélet ellen jelentettek be felebbezést.

— Halálozás. Özvegy Blau Dávidné születtett Ranschburg Gizella, életének 67-ik évében Temesváron elhunyt. Halálát gyermekei, May Imrénén és Balázs Andoron kívül, az aradi Ranschburg-, dr. Tisch-, dr. Polonyi-, dr. Duschnitz- és dr. Török-családok gyászolják. A temetés ma délután folyt le a temesvári társadalom nagy részvéte mellett.

párt hivatalos lapja, a Viitorul mai számában pársoros viccet közöl. A lap elmondja, hogy Hatiegan János dr. helyett Hatiegan Emil dr. jelentkezett az esküdtételre. Amikor a miniszterelnök észre vette a tévedést, azt mondotta:

— Nem baj, akár Ön, akár más, az mind egy.

Természetesen ezeket a lap híreket fentartással kell fogadni, bármilyen határozottan állítják, hogy tévedés történt. Mert egyenesen elképzelhetetlen, hogy egy miniszternek — tévedésből ajánljának fel tárcát.

— Pénzbüntetésre ítélte az aradi törvényszék egy gázoló soffírt. Bugariu Péter városi soffír február 16-án a Radnai-uton elgázolta Fadgyas Tamás uccaseprőt, aki az elgázolás következtében három hónapig ágyban fekvő beteg volt. Az ügyészség vádat emelt Bugariu ellen, akit ma vont felelősségre az aradi törvényszék. A kihallgatott tanúk vallomása szerint Fadgyas háttal állt az autónak és a soffír túlkölésére nem reagált. Az utolsó pillanatban vette észre az autót és jött zavarában valósággal belefutott a gépkocsiba. Lapusan Iván 76 éves uccaseprő, az eset egyik szemtanúja viszont úgy vallott, hogy a soffír egyáltalán nem túlkölt és így keletkezett a szerencsétlenség. A bíróság bűnösnek mondotta ki Bugariut és 2000 lej fő-, 500 lej mellékbüntetésre ítélte.

SIMAY-fürdő téli uszodája megnyílt.

Férfiak részére — keddet kivéve — mindennap délelőtt; nők részére kedden egész nap és pénteken délután.

Elias Jacques rokonai visszakövetelik Romániától a milliárdos hagyatékot

Perrel támadták meg a végrendeletet, mert még mindig dühöng az antiszemitizmus

Prágából jelentik: A Prager Tageblatt azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy Jacques Éliás Bécsben élő rokonai megtámadták a bucaresti-izsidó nábob hagyatékát. Ismeretes, hogy Jacques Éliás körülbelül egymilliárd lejt kitevő vagyonát a román tudományos akadémiára hagyta. A főleg házakból álló vagyon jövedelme, a nagylelkű adakozó utolsó rendelkezései szerint, irodalmi díjak létesítésének, kísérleti állomások, tudományos laboratóriumok és diákonthonok építésének célját kellett, hogy szolgálja. Jacques Éliás, aki hetvenöt évet élt és ismerte a romániai antiszemitizmus évtizedes tradícióit, azzal indokolta meg végrendeletét, hogy ezzel is hozzá akar járulni a romániai zsidóüldözések megszüntetéséhez és különösen a román diákság antiszemitizmusának enyhítéséhez.

Éliás rokonai most megtámadták a bucaresti-i bankár végrendeletét, arra való hivatkozással, hogy azok a feltételek, amelyeket a hagyományozó végrendeletének teljesítéséhez állított, nem teljesedtek be. A nagyváradi és kolozsvári templomrombolások, Borsa felgyújtása, a vasgárda kilengései azt bizonyítják, hogy Jacques Éliás nemes szándéka meghiúsult, éppen ezért követelik a román kormánytól a hagyaték kiszolgáltatását.

Munkakonfliktus az aradi Fehér Kereszt-étteremben

A munkügyi felügyelőség megoldotta a konfliktust. — Több alkalmazott — kevesebb bér mellett. — Szigorúan ellenőrzik a nyolcórás munkaidő betartását

Az aradi munkügyi felügyelőség közbejöttével egy, a Fehér Kereszt-étterem és annak pincérei közt támadt munkakonfliktus nyert ma megoldást. A Fehér Kereszt-étteremben eddig tíz alkalmazott — pincér és borfiu — dolgozott. A munkások állítása szerint több munkaerőre lett volna szükség, mert a létszám mellett csak úgy tudták elvégezni a munkát, ha napi 10—12 órát dolgoztak. Az ebből származó konfliktus ma került a munkügyi felügyelőség elé, ahol mind a két fél engedékenysége következtében sikerült is megállapításra jutni.

A megegyezés kollektív-szerződés formájában történt és itt meg kell említenünk, hogy ez az első kollektív-szerződés, melyet Aradon a vendégipari szakmában kötöttek. A szerződés értelmében a Fehér Kereszt-étterem pincérei

ezentul szigorúan csak nyolc órát fognak dolgozni. A pincérek létszámát ellenben az étterem vezetősége az eddigi tizről tizenhétre fogja szaporítani. A fizetés kérdésében pedig a következő megállapodás történt: a pincérek eddigi fizetése hetenként 400 lej volt, emellett még kosztot is kaptak. Tekintetbe véve azonban azt, hogy a vállalat munkásai létszámát tetemesen szaporítja, abban állapodtak meg, hogy a koszt mellett ezentul a Fehér Kereszt-étterem pincérei 250 lej heti fizetést kapnak. *A munkáslétszám szaporítása a munkügyi felügyelőség álláspontja volt, melynek véleménye szerint a munkanélküliség csökkentése érdekében kívánatosabb több munkás alkalmazása, ha az a munkabér leszállításával is jár. A fenti szerződés 1931. áprilisáig érvényes.*

— Ford felemelte munkásainak bérét. Berlinből jelentik: A B. Z. am Mittag jelentése szerint, a Ford General Motors Company Berlinben a munkások bérét óránként 10—20 pfenniggel emelte fel. Ezzel a béremeléssel azt az elvet kívánja szolgálni, hogyha a munkásnak többet fizetnek, úgy többet is lehet tőlük elvárni. A béremelés nagy feltűnést keltett, mert a mai munkabérlészállítás idején történt.

— Banktisztviselő tragikus öngyilkossága. Székeshérvárról jelentik: A városi parkban átlépett fejrel találták Grünfeld Pál 33 éves banktisztviselőt. A nyomozásnál kiderült, hogy Grünfeld előbb egy fára akasztotta fel magát, de miután a kötél leszakadt és ő leesett, revolverrel főbelötte magát és azonnal meghalt. Irást nem hagyott hátra.

— Nemzeti alapra helyezik Olaszországban a zsidó hitközségeket. Rómából jelentik: A minisztertanács ójszakai ülésén törvényjavaslatot dolgozott ki a zsidó hitközségek új szervezetéről. A törvényjavaslat legfontosabb rendelkezése, hogy valamennyi olaszországi zsidó hitközségnek egységs nemzeti alapra kell helyezkednie az olasz fasisztá állam keretében.

— Tűzoltósági vándorverseny Aradon. Aradváros és Aradmegye Tűzoltószövetsége már évekkéll ezelőtt felvette programjába, hogy a város és megye területén működő önkéntes és gyári tűzoltók ambicionálására évenként vándorversenyeket rendez. A harmadik ilyenemű versenyt október 19-én délelőtt a városi tűzoltólaktanyában tartják meg, ahol nemcsak elég objektumok, hanem megfelelő tűzoltósági szerek állanak rendelkezésre. Ugy a benevezett testületek, valamint a tűzoltóegyesületek képviselői reggel 8 órakor gyűlekeznek, majd diszszemle után a versenyző csapatok parancsnokai sorsot húznak, amiután kezdetét vette veszi a verseny. A vezénylő úgy vonul fel csapatával, mintha tényleg tűz lenne s a feladatot zárt borítékban kapja meg és azt 5 percen belül megoldani köteles. A feladatok vagy támadásból, vagy életmentésből vagy védelemből állanak. A verseny végén az aradi önkéntes tűzoltók egy komplikált életmentési és támadási gyakorlatot mutatnak be. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a versenyen csak meghívott vendégek, valamint az aradi önkéntes tűzoltótestület alapító és pártoló tagjai vehetnek részt.

— Kétszáz halottja van az Atlanti-óceán partjain pusztító viharoknak. Párisból jelentik: Az Atlanti-óceán partvidékén immár második hete borzalmas vihar dühög, amely csak néha-néha hagy fel, hogy néhány óra múlva újból vad erővel tomboljon. Az orkánnak rengeteg áldozata van, akiknek száma a jelek szerint felül van a kétszázon. Az elmúlt két hét állandó viharjaiban 27 halászbárka tűnt el nyomtalanul. A bárkákon kétszáz-három halász ült. Ezek nyomtalanul eltűntek és felkutatásukra most már semmi remény sincsen. Teljesen bizonyosra vehető, hogy a 27 halászcsoznak a viharban felborult és utasai a tengerbe veszttek.

Rablótámadás egy aradi leány ellen

Feljelentés a rendőrségen — Elrabolt ridikül 2100 lejjel — Mese, vagy valóság?

A délelőtt folyamán Hentz Magdaléna, Str. Sfantul Gheorghe-uccában lakó nő feljelentést tett a rendőrségen egy ismeretlen férfi ellen, a ki tegnap az esti órákban megtámadta 14 esztendő Katalin nevű leányát, amint az éppen a Colonel Paullan-uccában a város felé haladt. Az ismeretlen férfi hasba boxolta a leányt — adta elő az anya — és gyermeke az ütés ereje következtében a földre esett. Ezt az alkalmat a támadó arra használta fel, hogy 2100 lejt tartalmazó retiküljét kikapta kezéből és vele futásnak eredt, majd eltűnt. A rendőrség ilyen alapon kezdte meg az ügyben a nyomozást, a mikor megjelent a bűnügyi osztályon Golcea János aradi cipőfelsőrész-készítő, akinek üzletében dolgozik a kisleány. Elmondotta, hogy az ő pénzét rabolta el állítólag az ismeretlen férfi Hentz Katalintól, azonban ő nem hisz ebben a mesében és inkább azt gondolja, hogy a kisleány a pénzt másra költötte el. A rablás hírből tájékozódni akar az uttal kapcsolatos összes tudományos kérdésekről.

Jellinek Morton bejelentette, hogy hazatér Magyarországra és visszafizeti az általa elcseszott 150 millió koronát — A világhírű magyar kalandor Berlinben tartózkodott — A Stunde szenzációs cikke

Budapestről jelentik: Jellinek Morton neve valóságos fogalom a bűnügyi krónikában. Hónapokon keresztül foglalkoztatta az európai sajtót 1920-ban az a kalandos sikkasztás, melyet Jellinek Morton elkövetett, aki körülbelül 150 millió koronával károsította meg hiszékeny áldozatait. A szökése után folyton jelentek meg a híradások a nagystílű kalandorról, aki hol itt, hol ott bukkant fel, mindenütt bőkezűen szórva a könnyen szerzett pénzt. Később számos, vakmerően elkövetett szélhámosság és csalás tettesként jelölték meg a világhírűvé lett magyar kalandort, aki — mint a bécsi jelentések mondják — most váratlanul ismét életjelt adott magáról. Az érdekes bécsi jelentés így szól:

— Egy artistanó eltűnt karkötője. Az aradi rendőrség ügyeletes őrszobáján ma reggel megjelent az aradi Fehér Kereszt restauránnyal egyik artistanóje, akit polgári néven Tausz Józsefnéknak hívnak és előadta, hogy számának lebonyolítása után, amikor még részt vett a parkett-táncban is, hajnali 4 óra felé megdöbbenve konstata, hogy karkötője hiányzik. Joanvoel kommisszár vette fel a panaszt az ügyben. Az artistanó kára 18 ezer lej. A nyomozás megindult.

Gramofonok és lemezajánlások rendkívül nagy választékban, legolcsóbban HEGEDŰS cégnél Aradon.

— Évi százezer dollárt fizet a szakácsának egy amerikai milliomos. A súlyos gazdasági válság ellenére az amerikai milliomosok még mindig találnak módot arra, hogy gazdaságukat fitogtassák. A Chicagóban élő Smiles Róbert multimilliomos huszezer dolláros díjat tűzött ki annak a szakácsnak a jutalmazására, aki az ezüslakodalma alkalmából rendezett lakomára a legizlésebb szervirozást állítja össze. Ötven szakács jelentkezett versenyre. A lakoma vendégei egyúttal zsűri tagjai is voltak. A huszezer dolláros díjat Broock János harmincéves szakács nyerte el, akit még az a szerencse is ért, hogy nagy fizetés mellett Smiles Róbert szakácsa lett. Évi fizetése százezer dollár. Kerekén. És bizonyára hetenként két kimenő.

— Dr. Meszlényi Emil és neje leánya, Bözsi és Eisler Miklós folyó hó 19-én déli fél 12 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó év október 19-én reggel 8 órától, délután 2 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog: a Bulev. Carol és Bulevardul Dragalina, valamint Calea Banatului, Piata Avram Iancu, Str. Baritiu, Strada Ioan Calvin, Calea Saguna-uccák által bezárt területen.

A Stunde ma nagy cikkben beszámol arról, hogy Jellinek Morton néhány nappal ezelőtt szülei villájában, Berlin környékén tartózkodott. A lap tudósítója beszélt Jellinek Mortonnal, aki kijelentette, hogy Délamerikában banánfarmja van és tekintélyesen meggazdagodott. *Reméli, hogy rövid idő múlva annyit pénze lesz, hogy minden hitelét ki tudja elégíteni és azután visszatér Magyarországra, mert ott akar élni.*

A híradás Budapesten fiatalos feltűnést keltett és mindazok, akiket Jellinek Morton tiz esztendővel ezelőtt érzékenyen megkárosított, most újraeledt reményekkel várják a bejelentett hazatérést, amely visszahozza elveszített vagyonukat.

— Ma este lesz a sporthirlapírók műsoros táncestélye. A sporthirlapírók ma este 9 órai kezdettel az Iparos kulturház dísztermében rendezik műsoros táncestélyüket, amely az idei bális szezon kiemelkedő eseménye lesz. Sportszámokkal a birkozók, boxolók, vivók és tornászok fognak szolgálni. A műsoron két kacsagató bohózat is szerepel. A művészi számok tolmácsolói Lantos Ila, Barbura Iris, dr. Botis, Lipovan O., Fibinger O., és Reimlein Z. Belépés díjtalan.

Letartóztatták az állásával visszaelő budapesti rendőrkapitány büntársait

Budapestről jelentik: Az államrendőrség ma este dr. Fekete László rendőrkapitány előtt kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést. Vele együtt letartóztatták Kupferstein József, Herlinger Lajosné, Herlinger Lajos és Lengyel Zoltán ügynököket. A négy letartóztatott bevallotta, hogy különböző igéretekkel sikerült befogniok a rendőrkapitányt, Royal filmkölcsonzó elnevezés alatt alapított üzletükben bonyolították le kétes üzelveiket.

Eckener kapitány lett az északsarkkutató társaság elnöke

Tavasza az északi sarkra indul a Graf Zeppelin

Friedrichshafenből jelentik: Az Aero Arktis északsarkkutató nemzetközi tudományos társaság Eckener kapitányt választotta meg elnökének. A társaság első elnöke Nansen volt, akinek halála óta ezt a tisztséget betöltetlenül hagyták. Eckener elfogadta az elnökséget. A Graf Zeppelin a jövő év tavaszán északsarki expedícióra indul, amelyen az Aero Arktis tudósai is részt vesznek. Az expedíció elindulása egyelőre még bizonytalan, miután Eckener kapitány előbb még pontosan tájékozódni akar az uttal kapcsolatos összes tudományos kérdésekről.

Nagyarányu kémkedést lepleztek le

A szovjet ügynökei az egész országban működtek. — 70 letartóztatás történt

Bucurestiből jelentik: A sziguranca vezérigazgatóság hosszas vizsgálat után nagyszabású kémkedést leplezett le az országban, amelynek hálózata az egész ország területére kiterjed. Megállapítást nyert, hogy a szovjet ügynökei Románia főbb pontjain megbizotta-

kat szerveztek meg, akik Oroszország javára rendszeres kémkedést végeztek. Eddig 70 letartóztatás történt, akik közül többek románok, vannak azonban közöttük külföldiek is. A vizsgálat nagy apparátussal még tovább folyik és újabb letartóztatások várhatók.

A „Miss Columbia“ pilótái visszafelé is átrepülnek az óceánt

— Szakértők öngyilkosságnak deklarálják az óceánrepülők tervét — A kanadai nagykövet nem tudta lebeszélni őket a repülésről

Londonból jelentik: Boyd kapitány és O'Connor hadnagy kanadai pilóták, akik néhány nappal ezelőtt repülték át a Miss Columbián az Atlanti óceánt és jöttek közbeeső leszállás nélkül Új-Fundlandból Angliába, úgy határoztak, hogy visszafelé való utjukat is az óceán fölött teszik meg. A Miss Columbia a tervek szerint három hét múlva startol második útjára. Szakértők körében az öngyilkossággal határosnak mondják a kanadai pilóták újabb vállalkozását. November elején az időjárás olyan kedvezőtlen az óceán fölött, hogy

egy kelet-nyugati irányban való átrepülési kísérlet semmi esetre sem sikerülhet és bizonyosra vehető, hogy a két kanadai pilóta Nungesser és Colli sorsára jut. Boyd és O'Connor azonban ezek ellenére sem szándékoznak elállni szándékuktól. Tegnap a londoni kanadai nagykövet kereste fel őket és rá akarta beszélni őket, hogy adják fel kalandos tervüket. Boyd és O'Connor azonban elutasították az intervenciót és kijelentették, hogy minden körülmények között repülőgépen térnek vissza Amerikába.

Elbocsátják személyzetüket a nagyváradi kávéosok a folytonos römikő-razziák miatt

Pincérküldöttség jelenik meg a nagyváradi prejektusnál — Otthon römizik a nagyváradi közönség

Nagyváradról jelentik: Nagyvárad talán az ország legnagyobb római-városa, ahol a kávéházakat zsúfolásig megtöltik naponta a römiző uriaszonyok és férfiak. A hatóságok azonban folytonosan jogcímet találtak arra, hogy az amnyira nagy közkedveltségnek örvendő römikőveket elkobozzák. Két nappal ezelőtt rendőrtisztek jelentek meg a nagyváradi kávéházakban és újra elkobozták a römikőveket. Az új készleteket, melyeket egy új rendelet szerint előírt taxa mellett köteles a monopol átadni a kávéosoknak, nem adják ki és így — tekintve azt, hogy a város közönségének egy jórészt a római vonzotta a kávéházba — napok óta teljesen megbénult a kávéházak forgalma. Az emberek most otthon römiznek és kong a kávéház az ürességtől. Hogy a dolog mennyire komoly, azt bizonyítja az, hogy amióta a római készleteket elkobozták, a nagyváradi Astoria-kávéház tulajdonosa kénytelen volt a személyzet egy számottevő részét elbocsátani. Hasonlóra készülnek a többi kávéházak is. Az elkeseredett pincérek most elhatározták, hogy dr. Böszörményi Emil városi tanácsos vezetésével megjelennek a biharmegyei prefektus előtt, akit kérni fognak arra, hogy intézkedjék azonnal a római-kövek ügyében és tegye lehetővé a kávéosok további megélhetését. Ezáltal aztán a pincérek is megmenekülhetnek attól, hogy télviz idején az uccára kerüljenek. Nagyváradon a feltűnést keltő ügyben feszülten várják az intézkedéseket.

Sulyos vasuti szerencsétlenség a ploesti-i vonalon

A katasztrófiának nyolc sebesülje van

Ploestiből jelentik: A Slobodia—ploesti-i vonalon Benetzara állomásnál sulyos vasuti szerencsétlenség történt. Hibás váltoállítás következtében egy petrolumszállító vonat összeütközött egy teherszerelvényvel. Az összeütközés ereje igen heves volt. A petrolumszállító vonat felrobbant és elégett. Az összeütközés szerencsére emberáldozatot nem követelt, azonban így is van hét vasutas és egy utas sebesülte, akiknek sérüléseik igen sulyosak, úgyhogy kórházba kellett szállítani. A pályatest megrongálódott és csak át-
szállással lehet a forgalmat lebonyolítani.

Marad Miron Cristea patriárka

Az egyházió elégedetlen a költségvetéssel, — de nem mond le

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a Lupta tegnapi száma azt a szenzációt közölte, miszerint Miron Cristea patriarcha lemond melleségéről és visszavonul. A cikk nagy feltűnést keltett, de mára már megszületett a cáfolat is, ugyancsak a Lupta hasábjain. A lap kénytelen beismerni, hogy a tegnapi cikke nem felel meg a valóságnak és bár a patriarcha elégedetlen az új költségvetéssel, amely a patriarchatussal járó kiadásokat redukálja, nem foglalkozik komoly formában a lemondás gondolatával.

140.000 lejes külföldi specialistát szerződtelett a CFR.

Bucurestiből jelentik: A CFR-nél a kishivatalnokok és bizony nem utolsó sorban a magyar kishivatalnokok elbocsátása még mindig napirenden van. Ezzel szemben újabb szakértőket és speciálistákat vesznek fel. Így három nappal ezelőtt szerződés jött létre a CFR. vezérigazgatósága és egy külföldi speciálista között, akinek kötelessége lesz a CFR. könyvelésének mechanikus alapra való fektetése. Az új speciálistát Cobrolschinak hívják és 140 ezer lej havi fizetésben részesül.

Revolveres merénylet a Banca Nationala épületében

Egy bucuresti-i földbirtokos lelőtt egy ügyvédet, aki megkárosította egyik rokonát — Letartóztatták a merénylőt —

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala épületében ma izgalmas jelenetek játszódtak le. Két vitatkozó férfi közül az egyik hirtelen revolvert rántott és rálőtt a másikra, aki eszméletlenül terült el a földön. Azonnal rendőrt hívtak és ekkor megállapítást nyert, hogy a merénylő férfi Teodorescu földbirtokossal azonos, aki Tates dr. bucuresti-i ügyvédet terítette le

két revolverlövessel. Azonnal a rendőrségre vitették, ahol kihallgatása során elmondotta, hogy az ügyvéd egy ügyből kifolyólag több millió lejjel megkárosította egyik rokonát. Ezért vont felelősségre, majd a vita hevében elvesztette önguralmát és ilyen állapotban követte el tettét. Letartóztatásba helyezték a merénylő földbirtokost. Tates ügyvéd állapota komoly.

Sztrájk készül a kolozsvári Renner-börgyárnál

Konfliktus keletkezett a gyár és munkásai között

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Renner-börgyárban újabb konfliktus keletkezett a munkásság és a munkaadók között. A munkások az egyik osztálynál nemrégiben abbahagyták a munkát s panasza mentek a gyár vezetőségéhez a munkavezető ellen, aki durván bánt velük. A gyár igazgatósága honorálta a munkások panaszát, elbocsátotta a goromba művezetőt, de mert a munkások leálltak, közülük csak kilencet volt hajlandó ismét visszavenni és azokat is csak mint új munkásokat, új feltételekkel. A gyár munkásai a vezetőség eme lépését rendkívül méltatlannak találja és éppen ezért újabb sztrájkot helyeztek kilátásba.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám.

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnapi számában feltétlenül meg fog jelenni.

Uj és használt hegedű- és zong.-iskolák, gyakorlatok, kotta-ujdonságok Kerpelnél

FILM KÖZLÖNY

Páris

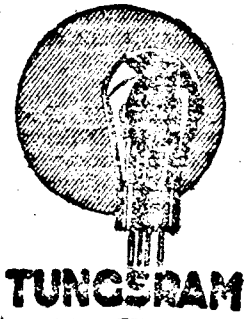
Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban

Ma van a premierje a Páris c. hangos revüfilmnek. Káprázatos, pazar kiállítású revü-jelenetek követik egymást. Az ember még magához sem tért a pazar színek, dekorációk, toalettek és táncok hatása alól, már ott van a vásznon a másik jelenet, amely fűlbemászó sanzónjaival, megkapó fényhatásával kábítja el. Soha eddig még nem látott csodálatos rendezésben hozta ki az amerikai filmgyár a „Folies Parisienne”-revüt. A darab szövege szellemesen felépített, kedves francia vigjáték. A népszerű revü-sztár, az elegáns bonvivant, a szerelmes amerikai ifju és a szigorú, antialkoholista mama, aki Páris levegőjének hatása alatt átvedlik örökifju divathölgyvé, mind jól ismert, kedvelt alakjai a francia vigjátékoknak. Ez a mulatságos, finomhumoru szűzsé fonódik át a fület, szemet gyönyörködtető revüjelenetekre és teszi kerekké a filmet. Ki kell emelnünk a revü-jelenetek közül a „Páris” című, a „Pokol” és a „Paradicsom” című képeket. Roppanó természetesen hat a Folies Parisienne színház leégése, melyben a revüszínház 250 görlje és egész személyzete fejvesztetten menekült. A primadonna szerepében Irène Bordoni, a széphangu, impozáns megjelenésű és tökéletes játéku sanzónékesnő, a bonvivant szerepében pedig Jack Buchanan, az amerikai Chevalier ragadja magával a közönséget. Különösen szép nagy szerelmi duettjük és meg kell még külön említenünk Buchanan táncszámait a görölökkel. A rendezést a hírneves Clarence Badger látta el. Elsőrangú kíséreműsort képez a Tom Brown groteszk szakszofonzenekar száma.

Angliában tulsulyban vannak a női választók

Londonból jelentik: A most kiadott hivatalos statisztika adatai szerint az angol egyesült királyság lakossága (északi Írországot is beleértve) 1929-ben 48,684.000 volt. Ez 111.000 főnyi, azaz 0.34 százalékkal emelkedést jelent az 1928. évi lélekszámmal szemben, amely 48,574.000 volt. A születések száma 643.673 volt, 16.3 ezrelék, ami némi hanyatlást jelent az 1928. születési aránnyal szemben (16.7 ezrelék). A születések megosztása nemek szerint: 1000 leánygyermek esett 1043 fiú gyermekekre. Az országgyűlési választók pontos száma 25,095.793 volt, köztük 11,866.794 férfi és 13,288.999 nő. Ez volt az első esett Anglia történetében, hogy a női választók tulsulyban voltak, viszont több fiú született, mint leány. A múlt esztendőben összesen 313.316 házasságot kötöttek.

P 430
P 460

AZ UJ

nagyteljesítményű végfeszítő

TUNGSRAM BÁRIUMCSÖVEK

már normális anódfeszültség mellett is óriási teljesítményt adnak és ezért

amatőr célokra egyedül alkalmasak

P 430	anódfeszültség	150—250 Volt
	teljesítmény	6 Watt
P 460	anódfeszültség	100—220 Volt
	teljesítmény	12 Watt

Közepes készülékkel, dinamikus hangszórával óriási hangerő, páratlan hangtisztaság!

Kérjen részletes leírást rádiókereskedőjétől!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Franciaország letöri az orosz dumpingot

A francia kormány erélyes intézkedései már eredménnyel jártak

Párisból jelentik: Franciaország a legerélyesebb lépéseket fogantatosította az orosz dumping ellen. Most kezdik a gyakorlatban alkalmazni a külföldről érkező áruk el-

lenőrzéséről szóló rendeletet és a francia határon számos fát, gabonát és lent hozó orosz szállítmányt állítottak meg és megtiltották kirakását, dacára az érdekelt francia vevőközönység tiltakozásának.

Aradmegyében megszűnnek az agrársérelmek

Dr. Marsieu Justin prefektus eredményes működése a megyében

Marsieu Justin dr. megyei prefektus mint megirtuk — hetek óta végez kiszállásokat Aradmegye területén és orvosolja az agrársérelmeket. Legutóbb kiosztotta azokat a területeket is az igényjogosultak között, amelyeket mintagazdaság, céháira, valamint a Vitéz Mihály lovagrend tagjai számára rezerváltak. A járások nagyrésztében már megtörténtek az utolsó földosztások és még négy járás van hátra, ahová a prefektus október hónap folyamán száll ki. Marsieu Justin dr. mindenütt az összes állami rezervaföldeket osztja ki, úgy, hogy egy hónapon belül Aradmegyében nem lesznek állami rezervák és minden föld az igényjogosultak kezében lesz. A parasztság körében általános megelégedéssel fogadják a prefektus munkáját, annál is inkább, miután a helyszínen meghallgatást és orvoslást nyernek egyéb agrársérelmek is. Így a legközelebbi hónap alatt Aradmegyében megszűnnek az összes agrársérelmek is. Marsieu Justin dr. előreláthatólag legközelebb vasárnap utazik ki a megyébe.

Az új utak kikövezésére 106 vagon kőanyag

Árlejtés bonyodalmakkal az aradi városházán

Ma délben kisebb incidens keletkezett a város gazdasági hivatalában egy városi árlejtésen. Ma tartották ugyanis meg a nyilvános árlejtést az új utak kövezésére szükséges 106 vagon kőanyag szállítására, aminek értéke körülbelül 275.000 lej. Két ajánlattevő jelentkezett, az Arad—Brádi r. t. és az aradi Mairovitz-cég. Az ajánlatok felbontásakor kiderült, hogy az Arad—Brádi r. t. két minőséget ajánlott, az egyiket 3230 lejért, a másikat 2000 lejért vagononként, míg a Mairovitz-cég 2075 lejért kért az árú vagonjáért. Az árlejtési bizottság az Arad—Brádi r. t. ajánlatát fogadta el és elhatározta, hogy a 2000 lejes minőséget rendel meg. Erre a Mairovitz-cég képviselője tiltakozását jelentette be és megállapította a

maga részéről, hogy az Arad—Brádi r. t. által beküldött minta nem felel meg az előírt minőségnek és az árlejtési feltételeknek. Miután ezen tiltakozását nem vették jegyzőkönyvbe, a Mairovitz-cég megbizottja a maga részéről megtagadta a jegyzőkönyv aláírását. Az elnöklő Lutai Cornél dr. polgármester utasítására ezt a körülményt jegyzőkönyvbe vették.

— A revízióbizottság jóváhagyta a város költségvetését. Ma megérkezett az aradi városházára a revízió bizottság döntése, amellyel jóváhagyta a város 1930. évi költségvetését. A jövő hét elején a temesvári revízió bizottság elé terjesztik már az 1931. évi költségvetést, a melynek jóváhagyása november 1-ig megtörténik.

Népgyűlést tartanak a ségai cigányok a város kitelepítési rendelete miatt

Tanácskozás az aradi városházán. Ha a ségaiak szép szerével elköltöznek, úgy segélyt kapnak a várostól, ha nem, úgy pert indítanak ellenük

Ma délután érdekes tanácskozás folyt le az aradi városháza kis tanácstermében. A város vezetősége — mint megirtuk annakidején — elhatározta, hogy kitelepíti jelenlegi lakóhelyükről a kekesi cigányokat, miután kunyhóik utjában állanak a város fejlődésének. A permanens bizottság, amely ezt a határozatot hozta, kimondotta azt is, hogy amennyiben november 1-ig az érdekeltek nem kezdik meg a költözködést, a város kilakoltatási pert tesz folyamatba ellenük, ha ellenben költözködnek, úgy 5000 lejig terjedő segélyt is kapnak, hogy költségeiket részben fedezzék. Ezenkívül ingyenes telket, sőt építkezési anyagokat is kapnak.

Mindezen biztatás dacára a mai napig csak három család költözött el, a többi a helyén maradt. Aradváros vezetősége még nem akar karhatalmat igénybe venni, hanem békés uton igyekszik elintézni a dolgokat. Ezért Lutai Cornél dr. polgármester ma este hat órára összehívta az érdekelteket, valamint a szószólójukként szereplő Herlo ségai görögkatolikus lelkészt is. Megjelent még Lantos Jo-

= Aradi vataarak. Zürich 32.78, New-York 168.50, Berlin 40.30, Budapest 29.60, Bécs 23.80, Prága 5.01, Milánó 8.86. — Effektiv-árak: Dollár 168.30, svájci frank 32.80, német márka 40.25, pengő 29.60, schilling 23.85, cseh korona 5.01, olasz líra 8.90.

= A minisztérium dönt a pékek felelőzése ügyében. Ismeretes, az aradi pékek megfélelbezték az ármaximáló bizottság határozatát, amellyel október 15-iktől leszállította a péksütemény és kenyér árát, valamint maximalta a luxuslisztből készült kenyér árát is. A város vezetősége ma intézkedett, hogy a felelőbeztést terjesszék fel a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amely most dönt a maximális árak ügyében. Mindaddig, míg a döntés megérkezik, a bizottság által megállapított új árak maradnak érvényben.

= Aradi piaci árak. A mai hetipiacon a következők voltak az árak: burgonya 3—4 lej, bab 10—12 lej, hagyma 2 lej, tebenturó 14 lej, juhturó 42—48 lej, vaj 80—100 lej, zöldbab 18—20 lej, alma 5—8 lej, dió 22—24 lej, szőlő 6—12 lej kilogrammonként, tojás 2.30—2.50 lej darabja, tej 6—7 lej, tejföl 30—34 lej literje. A barmpiaci árak: sovány liba 220—250 lej, sovány kacska 100—120 lej, tyúk 100—110 lej, csirke 50—70 lej párja, kővér liba 500—550 lej, kővér kacska 180—210 lej darabja. A gabonapiaci árak: buza 300—310 lej, árpa 270—280 lej, zab 280—300 lej, kukorica 260—280 lej, új kukorica 200—210 lej métermázsánként.

zsef városi tanácsos a megbeszélésen, amely a városháza kis tanácstermében folyt le.

A tanácskozás hat óra után kezdődött meg. A tanácsterem érdekes képet nyújtott, az elnöki széknél ült Lutai dr. és magyarozott, vele szemben a görög katolikus lelkész, mellette Muresán János városi főmérnök és Lantos városi tanácsos, az asztalok körül pedig sorban ültek az érdekelt ségaiak, akik között nem cigányok is vannak. A polgármester megmagyarázta, hogy ezt a kérdést rendezni kell Séga fejlődése érdekében és kijelentette még egyszer, hogy segítségére lesz azoknak, akik belenyugszanak a város vezetőségének határozatába. Ha azonban nem tesznek eleget a felszólításnak, úgy per jön és akkor nem kapnak semmiféle segítséget. Herlo lelkész haladékosan kért, hogy összehívassa népgyűlést az összes érdekelteket, körülbelül 160 családot és a népgyűlést válasszon meg egy bizottságot, amely teljhatalommal felruházva tárgyal a város vezetőségével. A megbeszélés a késő esti órákig tartott és előreláthatólag létre fog jönni a megállapodás, amelynek eredményeképpen a kekesiek költözködése békésen, karhatalom és bíróság igénybevétele nélkül történik meg.

Fehér Kereszt-étterem.

Szombat este: Disznótoros vacsora, vargabélessel. Vasárnap délután a Csoda-Bárban: Táncos-éa.

Szendvicsesek. Lej 80.— Családi jelleg.

Mélyen leszállított árak!

A legújabb női és leányka télikabátokban,
továbbá minden minőségű szőrmebundákban

Mélyen leszállított árak!

Kérem
a címre figyeljen!**IULIU PLESZ** cégnél Arad,

a színház hátsó bejáratával szemben. A CONSUM R. T. könyveivel készpénz áron lehet vásárolni.

Kérem
a címre figyeljen!

Keresek társat Brassó legforgalmasabb utcájában levő divatru üzletémhez 500-600 ezer lej tőkével. Az üzletet esetleg átadnám.
Cím szíveséggel megtehető Brassó, Fekete-u. 62. Rosner.

Pászthory Kázmér C-dúr zongoratrióját adja elő. 20.30. Bizet: „Carmen” c. négyfelvonásos operája az állami operából. Utána hírek, majd a Korngold-jazz játéka Petrov Emil énekével. Utána különféle közlemények.

VASÁRNAP, október 19.

Bucuresti. 11.45. Egyházi énekkar. 12. Rádiózenekar. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 17. Dinicu-zenekar. Könyv és román zene. 18.30. Dinicu-zenekar. 20. Gramofon. 21. Kabaré. — Budapest. 11. Egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból. 12.15. Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Szende Ferenc, a m. kir. Operaház művésze. 3. Gramofonhangverseny. 5. Rádió Szabad egyetem. 6.15. Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7.20. Weygand Tibor énekszámjai a rádió házkvartettjének kíséretével. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Cigánybáró.” Operett 3 felvonásban. Irta Jókai Mór. Majd: id. debreceni Kise Béla és cigányzenekarának hangversenye a Bodó-kávéházból. — Belgrád. 18.30. Népdalok gitárral. 21. A Glinka-énekkar dalestje. 22. Gramofon. 22.30. Szlovén dalok citerakisérettel. — Prága. 11. Gramofon. 12. Fiebich zeneszerző szerzeményei. 20.22. Fiebich: A messinai menyasszony című háromfelvonásos énekes szomorudráma. — Wien. 21.30. Kleis: Kohlhaas Mihály c. színműve. Utána hírek, majd a Gangelberger-zenekar játéka.

téka. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Lipcse. 21. Puccini: Bohémélet c. operája a stúdióban. — Milánó. 22. Wagner Lohengrin című operája.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

MEGJELENT AZ ÚJ

magnessistem

az eddigi W (unit) hangdoboz tökéletesített kivitele.
Triotron csövek és hangszórók legjobb-
bak az egész világon.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZOMBAT, október 18.

Bucuresti. 13. Gramofon. 17. Motzoi-zenekar. Könyv és román zene. 18.30. Motzoi-zenekar. 20. Gramofon. 21. Lengyel-est. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 5. Takács Imre dr. felolvasása: „A török idők utáni telepítések az Alföldön.” 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 7. Kárpáth Zoltán dr. magyar nótákat zongorázik. 8.30. Magyar katonaindúók. 9.35. Vigjáték előadás a Stúdióból. „Fenn az ernyő nincsen kas”. Vigjáték három felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. Rendező: Odry Árpád. Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye a Metropole szállóból. — Belgrád. 18.30. Nemzeti zene. 20.30. A „Carmen” közvetítése a wieni operából. — Wien. 12. Könyv gramofon, színelben időjárás. 11.50. Macho-zenekar. 16.20. Bécsi zene gramofonon. 18.20. A Pászthory-trió

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szóíz hétköznap 40, vasárnap 50 Lej A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetési szöveget, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok teljesség levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

JÖN A TEL-nek levele van Próbászere-
csétől. 4221

ALKALMAZÁS.

BARMILYEN munkára ajánkozik közép-
iskolát végzett fiatalember, Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 4220

KISZOLGALO (gyakorlott) papírszakmá-
ban, alkalmazást nyer Kerpel Izab pa-
pirüzletében.

LAKÁS.

BULV. REGINA MARIA 10. másodemeleti
lakás 5 szoba, összes nagy mellékhe-
lyiségekkel azonnalra kiadó. Ugyanott
kényelmes két szoba, fürdőszobás garcon
lakás kiadó. 4217

II. EMELETTEN 8 szobás uocai lakás
fürdőszobával november 1-től kiadó, volt
Szabadság-tér 5-6. 4185

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen
közelében 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS konyhás lakás főterem
kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 200

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás
a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás,
konyhás lakás éléskamrá-
val és pincével azonnal-
ra a Piata Avram Iancu
(v. Szabadság-tér) sarká-
nál. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉSELADÁS.

HERFI VAROSI BUNDAK, női bundák,
perzsaszőnyegek, vitrinek, antik butorok,
u. m. intarziás szekrények, asztalok,
órák, szekrény íróasztalok, stb., komplett
szobaberendezések, börgarnitúra, maha-
goni színű könyvszekrény és íróasztal,
szalónok, zongorák, hegedűk, asztal-
műk, kottatartók, hintaszék, hintaszék-
terítők, japán vázák, ezüst evőeszközök,
kis ezüsttálcák, 12 személyes ezüst tea-
készlet, álló villanylámpák, disztárgyak,
stb. eladók SALGONE bizományi üzlete
Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-
palota, 1000

MODERN füstölt tölgyebédlő eladó.
Dna Balasa 191. 3029

KERNEK bizományi üzletembe keleti
perzsaszőnyegeket, ezüsttárgyakat, már-
kás porcellánokat, vitrineket, antik komó-
dokat, komplett szobaberendezéseket, elő-
szobafalakat, sezlonokat, szőrméket, disz-
tárgyakat stb. a azok gyors eladásáról
gondoskodom. SALGONE, Str. Horia 1.
Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására kisebb tételben keresünk
megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügyelni!

(Szabadság-tér) 10. szám.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Duaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

MACULATURÁ PAPIR 5 Kilos csoma-
gokban, rendkívül olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

JOFORGALMU pékség-, liszt- és lüsz-
erület lakással egyetemben öregség miatt
azonnal kiadó. Érdeklődni „1887. sz. a.”
jellegre. Ugyanoda egy elsőrendű pékség-
göd keresztetik, aki kemencéhez is ért.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4218

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sar-
kánál ahol hosszú évtizedeken át nagy
vevőkörrel rendelkező kelmetestű és
tisztított volt, azonnalra kiadó Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLK.

ELVESZETT pénzügyigazgatóságtól a vil-
lamos vasútig egy adóhivatali nyugta-
könyv. Becsületos megtaláló 1000 lei juta-
lom ellenében a pénzügyigazgatóságon
adja le. 4219

Alkalmi ajándékul

ajánlok csaknem új, gyönyörű

ebédlőt, hálót, szalonberende-

zést, szőnyeget, disztárgya-

kat és antik butorokat, mint

igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGÓNÉ

bizományi üzlet

Str. Horia (Széchenyi-u.)

Bankkölcsonöket

házakra, földekre legolcsóbb
kamatláb mellett a legelőnyösebb
feltételekkel azonnal folyósítottak.
Haász Albert irodája, Arad, Str.
Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.
Alapítva 1919. évben.

INGYEN küi- szülőolmány

dóm agyümlcsta
arjegyzéket, mely
az egész országban a legolcsóbb ára-
kat és minden szülőbirtokosra nézve
megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz.
A saját érdekében ne vegyen addig
olmányt, vagy bármilyen fajta vesz-
szót, míg át nem olvassa szóleszeti
utmutatómat.

Cím: J. SZUCS szülőtelep
Diosig, Jud. Bihar, 1

Megérkeztek a legújabb
ősi és téli divatújdonságok

GOLDSTEIN LAJOS

divatruházába

Arad, Str. Bratiana 2. (Minorita-
palota.) Maradék selymek és sző-
vetek félárban. CREDIT-könyvcs-
kével 6 és fél havi hiteltre kész-
pénz árban vásárolhat.

Az

okos ember

ha valamit venni, vagy eladni akar, la-
kást, szobát, vagy üzlethelyiséget keres,
vagy kiadni óhajt,

nem teszi az ablakába

azt a kis cédulát, amelyet vagy elővas-
nak vagy se azok, akik az ablak előtt
elmennek, hanem

apróhirdetést tesz közzé

AZ

ARADI KÖZLÖNY-ben,
amelyet mindenki elolvas.

Egy tiszta apró-
hirdetés ára 40 lej.